

MARKING OF IMPORTED FIREARMS UNDER THE UN FIREARMS PROTOCOL

ОБЕЛЕЖУВАЊЕ НА УВЕЗЕНОТО ОГНЕНО ОРУЖЈЕ
СПОРЕД ПРОТОКОЛОТ НА ОН ЗА ОГНЕНО ОРУЖЈЕ

ОБЕЛЕЖАВАЊЕ УВЕЗЕНОГ ВАТРЕНОГ ОРУЏЈА
РЕМА ПРОТОКОЛУ UN O ВАТРЕНОМ ОРУЏЈУ

MARKING OF IMPORTED FIREARMS UNDER THE UN FIREARMS PROTOCOL

Contents

1. INTRODUCTION	1
2. Implementation of the Firearms Protocol at the regional level	1
2.1. European level	1
2.2. OSCE	2
2.3. Other regional instruments.....	2
3. Implementation at the national level	2
3.1. National legislations.....	2
3.2. National practices and processes.....	3
3.2.1. AFRICA.....	3
3.2.2. AMERICAS	4
3.2.3. ASIA	5
3.2.4. Europe (EU).....	5
3.2.5. Europe (non EU).....	8
3.3. Conclusion	9
4. Overview of techniques for import markings	11
4.1. Stamping.....	11
4.2. Mechanical engraving.....	11
4.3. Laser engraving.....	12
5. Examples of marking methods that are currently used	13
5.1. Nairobi Protocol and RECSA	13
5.2. South African marking system.....	13
6. Conclusion	13
ANNEX: Guidelines for marking of SALW within the framework of the Nairobi Protocol.....	15
Introduction.....	15
A Quick Guide to Operating the Couth MC 2000 Marking Machine	19

1. INTRODUCTION

The Protocol against illicit manufacturing of and trafficking in firearms, their parts and ammunition¹ came into force on 3 July 2005. Under Article 8 of the Firearms Protocol regarding marking of firearms, States should adopt and implement appropriate measures to mark firearms at time of manufacture, import and transfer from government stocks to civilian use for securing traceability of firearms. Tracing firearms is foreseen in Article 12 of the Firearms Protocol. Marking is the first stage of tracing that should be complemented with adequate registration of firearms as indicated in Article 7 of the Protocol. The necessary link between marking, registration and tracing is also highlighted in the International Tracing Instrument² with similar provisions to the Firearms Protocol as far as marking is concerned (Section III - Para.8.b).

The Firearms Protocol sets the minimum standards which must be implemented in domestic law. States are encouraged pursuant to Article 34(3) of the Convention³ to adopt stricter measures in domestic law wherever they would be deemed useful for preventing and combating transnational organized crime.

This study presents an overview of national regulations for marking of imported firearms in countries that are implementing the Firearms Protocol. It establishes rapid guidelines for adequate marking of firearms, in particular at time of import. It also includes an overview of different methods of marking which can be utilized by States with provisions covering post-manufacture marking in general and import marking in particular. Finally, it gives some indications on the costs of the marking process.

When establishing laws and practical measures on marking, registration and tracing, States should take into account two initiatives within the UN: the future Guides and the Model Law that the UN Office for Drugs and Crime (UNODC) is currently developing for the implementation of the Firearms Protocol,⁴ and the International Small Arms Control Standards (ISACS)⁵ that the UN Coordinating Action on Small Arms (CASA) is currently developing for the use of States. There are ISACS modules on marking and record-keeping, and on tracing.

2. Implementation of the Firearms Protocol at the regional level

2.1. European level

The new European Directive on the acquisition and possession of weapons,⁶ although amended to introduce the Firearms Protocol in the European legislation, does not contain provisions on import marking. It contains provisions for a unique marking of the firearm and/or a part including the name of the manufacturer, the country or place of manufacture, the serial number and the year of manufacture (Articles 4.1 and 4.2). The marking is affixed to an essential component of the firearm.

The Directive also foresees the marking of each elementary package of ammunition with the name of the manufacturer, the batch (lot) number, the calibre and the type of ammunition.

If, at time of import, the original marking do not satisfy the requirements of the EU Directive, the importing country should mark the weapon and/or the part, and/or the package of ammunition accordingly and independently

¹ "Protocol against the Illicit Manufacturing of and Trafficking in Firearms, Their Parts and Components and Ammunition, supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime," UN Document A/RES/55/255, 8 June 2001.

² "The International Instrument to Enable States to Identify and Trace, in a Timely and Reliable Manner, Illicit Small Arms and Light Weapons," UN Document A/60/88, 27 June 2005.

³ "United Nations Convention against Transnational Organized Crime," A/RES/55/25, 15 November 2000.

⁴ On this purpose an expert meeting was organized by UNODC from 2-6 November 2009 in Vienna where a Macedonian official was also present.

⁵ See: "Broad-based Consultation on the Development of International Small Arms Control Standards," Summary Report, CASA, Geneva, 24-25 November 2008. ISACS will be presented to the Biennial Meeting of States next June.

⁶ Directive 2008/51/EC of the European Parliament and of the Council, 21 May 2008.

from the eventual import marking. Both for firearms and ammunition, Member States may choose to apply the Convention on Reciprocal Recognition of Proof marks on Small Arms of 1 July 1969.⁷

2.2. OSCE

The OSCE Handbook on Small Arms and Light Weapons (SALW)⁸ requires three different types of additional marks: import marking, weapons assignment marking (for armed forces and security forces) and proof marking. The import marking should identify the country of import, and, if possible, the year of import.

2.3. Other regional instruments

Several other regional instruments, such as the ECOWAS Convention,⁹ the OAS Convention,¹⁰ the SADC Protocol¹¹ and the Nairobi Protocol,¹² have provisions on import marking. The OAS Convention, i.e., requires that the latter identifies the importer. These instruments are not contradictory to the Firearms Protocol and have played a proactive role in the introduction of marking provisions in national legislations.

3. Implementation at the national level

3.1. National legislations

The UN Firearms Protocol has currently 147 signatories and 151 States parties. Around 1/4th of them require post-manufacture or import marking and/or in the process of revising their national legislation to include such provisions.¹³

In Sub-Saharan Africa, Mali, Burundi, Rwanda and South Africa have import marking provisions in their legislation. Several others, i.e., DRC, Kenya, Togo, Burkina Faso, Tanzania and Botswana are in the process of revising the national law to include such requirement.

In Americas, Brazil, Chile, Colombia, Guatemala, Paraguay, the USA and Uruguay have import marking provisions in their law. Canada, Ecuador and Jamaica are in the process of introducing such requirements in the national legislation.

In Asia, China, the Philippines and Samoa have currently import marking provisions. Australia, Japan, India, New Zealand and Thailand are considering having such requirements in their national legislation.

Among the EU States, Austria, Germany, Italy, Latvia, Lithuania, Poland, Romania and Slovakia have requirements clearly identifying the importing country. Seven States are in the process of introducing the issue in their national legislation: Finland, Hungary, Ireland, the Netherlands, Slovenia, Spain and Sweden. Countries like Czech Republic, Denmark and Estonia are not considering such requirement in the future.¹⁴

⁷ Within the CIP [*Commission Internationale Permanente*] that brings together Proof Houses of 14 countries (see: <http://www.cip-bp.org/>)

⁸ "Best Practice Guide on Marking, Record-keeping and Traceability of Small Arms and Light Weapons", in "Handbook of Best Practices on Small Arms and Light Weapons," OSCE, 2003, Section 2, Part III.

⁹ The Economic Community of West African States Convention on SALW, their Ammunition and other Related Materials, 14 June 2006, Article 18.2(c).

¹⁰ Inter-American Convention Against the Illicit Manufacturing of and Trafficking in Firearms, Ammunition, Explosives, and Other Related Materials, Organization of American States, 14 November 1997, Article VI(1)b; and Model Legislation on the marking and tracing of firearms and ammunition, OAS (CIFTA), Chapter II.

¹¹ Southern African Development Community Protocol on the Control of Firearms, Ammunition and Related Material, 14 August 2001, Article 9.

¹² Nairobi Protocol for the Prevention, Control and Reduction of Small Arms and Light Weapons in the Great Lakes Region and the Horn of Africa, 21 April 2004, Article 7(b); and "Best Practice Guidelines for the implementation of the Nairobi Protocol," RECSA, Para.1.3.

¹³ "Comparative Analysis of Post-Manufacture Marking Instruments and Practices for SALW," UNIDIR, May 2009. This study is based on a questionnaire to which 94 States replied.

¹⁴ *Ibid.*

Among other European States, Macedonia and Norway have provisions covering import marking in their law. Norway applies the provision also to its armed forces. Switzerland, Serbia and Croatia are currently developing their legislation for import marking. Russia declared that it does not import weapons.

In the Middle East region, only Turkey has declared having post-manufacture marking for seized and confiscated firearms.¹⁵ Turkey is currently revising its national legislation on firearms and ammunition.

No relevant information was available for other countries in different regions concerning the import marking.¹⁶

3.2. National practices and processes

3.2.1. AFRICA

Mali: marks indicate country and year of import, and information identifying the importer's name and address. All types of firearms destined to State, commercial and individuals are covered. The import marks are effectuated by the exporting country and placed on the bolt of the firearm.

Burundi: all imported or manufactured firearm should be marked to identify the country, the year and individual serial number for tracing purposes. All firearms in Burundi should be marked with ISO code of Burundi (BI) on the barrel, frame and, where applicable, the slide.

Rwanda: all firearms are marked by a particular sign to separate those owned by State from those belonging to individuals (post-manufacture marking). Marks assigned for import indicate country of import, year and information on the importer's name and address (see import marking within the framework of Nairobi Protocol hereunder).

South Africa: the marks assigned for the import indicate country and year of import together with the identification of the importer's name and address. The latter is linked to a firearms identification number assigned by the South African Police (i.e. ZA 08 123456 77: South Africa, year and serial number, 77 indicates imported firearm). Marks are stamped, engraved, stencilled or etched to a depth of at least 0,20mm on the barrel and frame, or on the barrel and receiver, with prior approval from the Registrar.¹⁷

The Registrar may direct that any imported firearm, which does not have manufacturer's serial number or that duplicates another one, be marked with such additional identification mark as he or she may determine.

The import marks are applied by licensed gunsmiths or manufacturers and are paid for by the importer/legal owner.

For firearms owned by official institutions, a unique symbol of the department is marked in addition. The details of all firearms are recorded in a single Central Firearms Register database.

Nairobi Protocol requirements: within the frame work of the Nairobi Protocol, the Regional Centre on Small Arms (RECSA), which is coordinating the Protocol, has established Guidelines (see annex to the report) for marking SALW and has provided marking machines for the States parties that were financed by the USA both for post-manufacture and import markings.

Import markings should include country and year of import and an individual serial number if the firearm does not bear one at time of import (para.3 of the Guidelines).

¹⁵ *Ibid.*

¹⁶ Some additional information could be retrieved from National Reports of States on the implementation of the UN Programme of Action on SALW: <http://disarmament.un.org/cab/salw-nationalreports.html>

¹⁷ South African Firearms Control Regulations 2004, para.28, "Identification marks on firearms", according to the Firearms Control Act 2000, para.23.

3.2.2. AMERICAS

Chile: import marks indicate the identification of the importer's name and address and placed on the barrel using engraving techniques. The import marks are paid by the importer. There is a government agency responsible for ensuring the markings.¹⁸

Colombia: marks at time of import indicate country and year of import, and include the mark of the Colombian military industry (*Industria Militar de Colombia*) which is the body applying marks if not marked by the exporting country. Marks are placed on the barrel and the frame and are paid by the exporter or the importer depending where the marking is done.

Uruguay: marks assigned at time of import indicate country (UY) and year of import and identification of the importer (name and address).¹⁹ Marks are applied by the exporter or by the Army Ordnance and Material Branch if not marked before importation. Marks are applied without cost using engraving techniques.

Brazil: according to Brazilian law and regulations, imported firearms should be marked with the name of the importer.²⁰ Firearms imported for the security forces should bear the same markings as if they were produced in Brazil.²¹ Markings at time of manufacture require (Article 3 of Decree No. 022- DMB, 15 September 2000), in addition to the name of manufacturer, country and serial number, the marking of model and calibre, and of the year of manufacture if the latter is not included in the unique serial number: example: **TZI 96771**, T=9mm, Z=2006, I=September and the number.

For firearms exported from Brazil, the law requires²² that the name or symbol of the country of destination should be marked in addition to the classic markings, which is a facility for the importing country.

The government agency responsible for markings is the Logistics Department of the Army. The minimum depth of markings is 0,10mm and 0,20mm for the serial number and could be engraved by laser.

The marking of ammunition²³ is carried out in a manner that each of the packaging²⁴ from the same lot/batch contains the prescribed information.²⁵

USA: extract from the US Law²⁶ concerning identification marks: "the name (or recognized abbreviation of same) of the manufacturer, or maker, and also, when applicable, of the importer; in the case of a domestically made firearm, the city and State (or recognized abbreviation thereof) wherein the manufacturer or importer maintains his place of business, or the maker made the firearm; and in the case of an imported firearm, the name of the country in which manufactured and the city and State (or recognized abbreviation thereof) of the importer." Markings can be applied by engraving, casting, stamping on the frame, barrel or receiver. The year of import is also required to be marked.

¹⁸ "Comparative Analysis of Post-Manufacture Marking Instruments and Practices for SALW," (op.cit).

¹⁹ *Ibid.*

²⁰ Decree LOG 14-D of 20 October 2005 on the identification of firearms (Article 10)

²¹ *Ibid.* (Article 11).

²² *Ibid.* (Article 9).

²³ Article 4 of the Brazilian Law on ammunition marking (Decree No.16 D LOG of 28 December 2004) stipulates: "All ammunition traded on national territory for use in rifled barrel firearms of calibre .380, .38, .357, 9mm, .40, .45, 5.56mm, .30, 7.62mm and .50, and smooth barreled calibre 12, when destined for use by institutions mentioned in Article 6 points I and IV of Law n.10.826 of 2003, must contain an engraving on the base of the casing guaranteeing the unique identification of the **batch** from which the ammunition originated, as well as the **buyer**."

²⁴ Article 3 of the Brazilian Law on ammunition marking (Decree No.16 D LOG of 28 December 2004) stipulates: "All ammunition traded on national territory by producers or importers must be contained in **packaging** marked with a bar-code system. The bar-code identifying the producer, commercial buyer, product and production batch number must be engraved (or printed) on the box (container) in which the ammunition is delivered so as to permit its unique identification. Labels and additional ribbons are not considered as standard."

²⁵ This can be a label put on the package, but it can also be marked directly on the packaging.

²⁶ The Gun Control Act of 1968, Public Law 90-618 of USA: §178.92 and §179.102 "Identification of Firearms."

The government agency responsible of the marking is the Bureau of Alcohol, Tobacco, Firearms and Explosives (BATF). The cost of marking is paid by the buyer, importer or the manufacturer.

3.2.3. ASIA

China: marks assigned at time of import indicate country and year of import and are placed on the main components of the firearms such the frame, slide or receiver.²⁷

Example: CN ABCDEFG (country code and weapon category) and 12345-05-111 (serial number, year, factory code).

Packaging also include the consolidated marking and other information such as the package volume, number of pieces, total mass, container number, dangerous goods symbol, storage and transport symbol, case number, etc.

India: if the country of origin is not marked, at time of import a mark indicating the importer's identification is assigned.²⁸ The SALW manufactured in India are marked according to the UN International Tracing Instrument (para.8a).

Philippines: marks assigned at time of import indicate country and year of import and identification of the importer's name and address. Marks are engraved on the receiver. The government agency responsible for markings is the Department of National Defence of the army. All imported SALW are inspected by the Bureau of Custom (BOC) and the Firearms and Explosives Division of the Philippine National Police (FED-PNP) at the point of entry.²⁹

3.2.4. Europe (EU)

Austria: marks assigned at time of import indicate the importer's name and address. They are placed on the barrel with laser or mechanical engraving techniques and are paid by the importer. The government agency supervising markings is the Trade Authority.

Firearms also bear proof markings.³⁰ The month and year must visibly be indicated once beside the proof mark on each small arm, on each barrel submitted and in the case of revolvers on the frame.³¹ The Austrian Proof House also checks the markings that should indicate name of manufacturer or applicant, serial number and calibre.

Germany: according to the national report "all war weapons as well as firearms commercially produced in, or imported or otherwise transferred into, Germany must be marked with a unique sign of the producer or the importer. The mark must be of a readily recognizable and permanent nature."³²

Each weapon of the Federal Armed Forces is unambiguously marked and bears the following information: manufacturer, weapon type, calibre, month and year of delivery ex works, serial number, proof firing stamp, possibly additional marks, such as, e.g., maintenance information. Germany has begun the process to introduce the stamp "DE" as a central identification code.

Arms manufacturers and arms dealers are under an obligation to warrant that every firearm should be marked with a sign containing data on their name, the type of ammunition, and a serial number.

²⁷ See Appendix of 2008 National Report to the UN Programme of Action on SALW: http://disarmament.un.org/cab/bms3/1BMS3Pages/1NationalReports/China_E.pdf

²⁸ See "National Marking Practices", in 2008 National Report of India to the UN Programme of Action on SALW.

²⁹ See 2008 National Report of Philippines to the UN Programme of Action on SALW.

³⁰ According to the CIP [*Commission International Permanente*], *op.cit.*

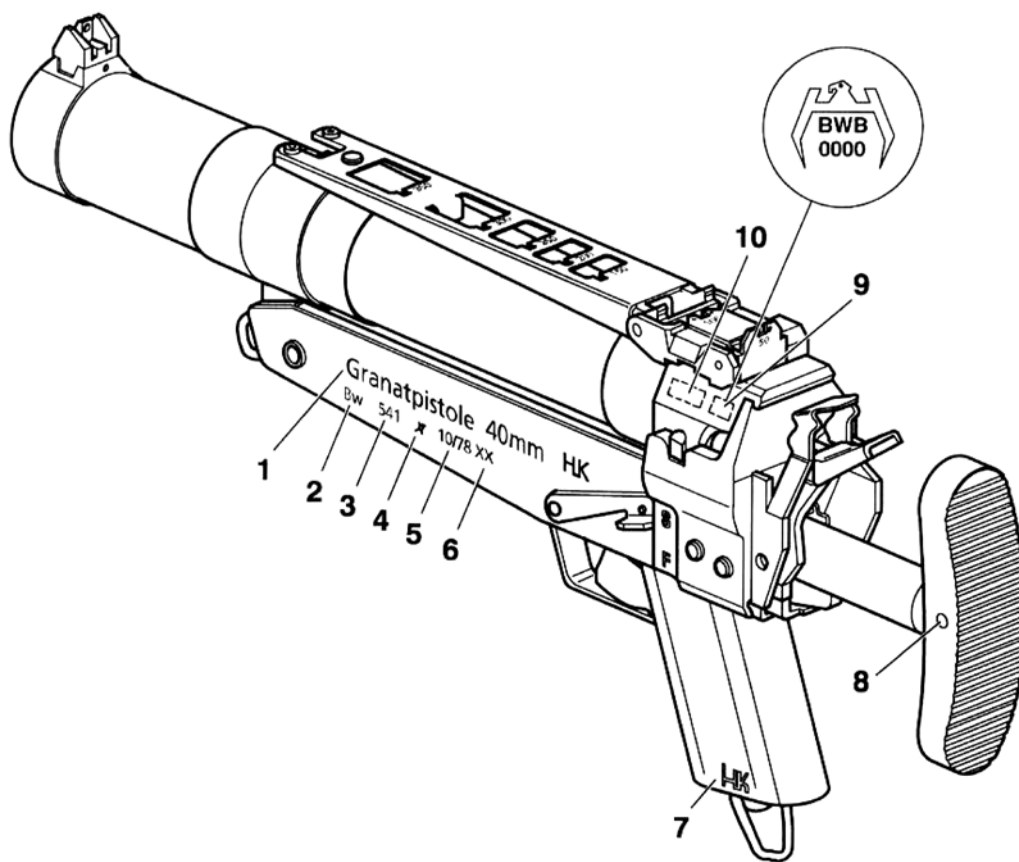
³¹ Austrian 2007 National Report to the UN Programme of Action.

³² German 2008 National Report to the UN Programme of Action on SALW: <http://disarmament.un.org/cab/bms3/1BMS3Pages/1NationalReports/Germany%20sent%2027%20Mar.pdf>

A proof firing stamp³³ as well as a property sign – e.g. “BMI” indicating that the weapon is in use with the Federal Ministry of the Interior- are stamped or engraved on all arms used by federal authorities. As part of manufacturer’s mark, the proof marking identifies also the country of manufacturer (see below Figure.1 example of German markings including the proof marking from the national report).

France: according to the national report on SALW, there is no legislative provision on import marking but in practice firearms are marked with the name of manufacturer or a trade mark, alphanumeric serial number, calibre. All main parts that are not interchangeable should be marked with the serial number. All firearms destined to the army are marked by *Délégation Générale pour l’Armement* (DGA). For civilian firearms it is the Proof House of Saint-Etienne that is responsible of markings under the CIP regulations.

Figure 1. German Firearms Marking

- 1. Type designation
- 2. Property stamp
- 3. Manufacturing no.
- 4. Asterisk for system maintenance center
- 5. Month/year of manufacturing
- 6. Proof firing stamp/inspection stamp
- 7. Manufacturer’s stamp (HK = Heckler and Koch)
- 8. Mark for modified catch
- 9. Proof firing stamp
- 10. Last 3 digits of item no.

Italy: according to the national report on SALW, import marks indicate the year of import and the marking of the Italian Republic or other marking in case of arms imported outside the EU.³⁴

³³ According to the CIP [Commission International Permanente], *op.cit.*

³⁴ See 2008 Italian National Report to the UN Programme of Action.

Extract from the national report:

“Markings provided as per below specification make any given firearm uniquely identifiable and traceable:

Civil / Sport market

- Firearms Model
- Calibre or gauge
- Name of manufacturer
- Logo of manufacturer
- Country of origin
- Serial number
- If applicable national catalog number as per Italian Law 110/75
- National Proofing House stamp:
 - Year of manufacture
 - Overpressure test
- For U.S. market only name, city and State of the importer.

Military market (military firearms identified as per Italian law 110/75)

- Firearms model
- Calibre or gauge
- Name of manufacturer
- Logo of manufacturer
- Country of origin
- Serial number
- If required National Proofing House stamp:
 - Year of manufacture
 - Overpressure test
- For U.S. market only name, city and State of the importer.
- If required NSN (NATO Stock Number) markings,
- For Italian Government Forces stamping of military quality assurance inspectors.”

Marking methods that are used are engraving and stamping.

Lithuania: Lithuanian Law on the control of arms and ammunition prohibits importing of unmarked or inadequately marked firearms (Article 24). Import marks indicate the country code LT.³⁵ Weapons are marked by mechanical or laser engraving and marks are applied by the importer or the manufacturer (Article 21.2.10).

The government agency responsible for markings is the Weaponry Fund of Lithuania.

Poland: import markings indicate country and year of import and information on the importer's name and address both for governmental and commercial firearms.³⁶ Marks are applied by the exporting country on the essential components of the firearm. In case of lack of adequate marks they are added by the importer.

Romania: marks assigned at time of import indicate country and year of import and cover both governmental and commercial weapons. Marking of arms consists of three alphanumeric groups:³⁷

- 1) ROXXX (RO for Romania and three last identifying the producer);
- 2) The second group of capital letter from A to D corresponding to the arm category and other two 'figures' identifying the weapon characteristics;
- 3) The third group consists on digits for the year and others the serial number.

The serial number is established every year by the Government for each type of weapon and is unique.

Slovakia: marks assigned at time of import indicate the country of import and cover commercial firearms. They are engraved on the barrel and the cartridge chamber. The cost of import marking is paid by the importer.

Non governmental agency Konstrukta has mandate from the State for ensuring markings.

Spain: existing regulations do not require additional marking at time of import if the marking requirements are consistent with the existing marking requirements of Spanish Law. Some common criteria are to be established with a view of conforming to the Firearms Protocol and to recent changes of the EU Directive on firearms acquisition.³⁸

The national marking system is described in article 28 of the Regulations on arms adopted by the Royal Decree of 29 January 1994 (No. 137/1993). A different acronym is assigned to each corps of State. Markings include the manufacturer code, type, serial number beginning each year with number 1, last two digits of the year of manufacture, acronym of State entity and the official proof house stamp according to CIP. Markings are controlled by the Proof House (BOPE).

Markings are applied by stamping, or another process that guarantees permanent marking, on the frame (rifles and revolvers), receiver (rifled weapons), casing and barrels (shotguns). Proof markings are located on essential components such as the barrel or bolt.

3.2.5. Europe (non EU)

Norway: marks assigned upon import indicate country and year of production and concern only government imports. They are applied by the exporting country. Markings are verified by the Ministry of Defence. Other post-

³⁵ "The Order of the Director of Weaponry fund No. 1A-79 of 30 November 2004 on Rules of Marking of Imported Arms" sets the requirements and procedures for marking (in Lithuanian): http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=246931&p_query=&p_tr2= and its amendment of 25 April 2005 (in Lithuanian): http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=255091&p_query=&p_tr2=

³⁶ "Comparative Analysis of Post-Manufacture Marking Instruments and Practices for SALW," (op.cit).

³⁷ See 2008 Romanian National Report to the Programme of Action on SALW: [http://disarmament.un.org/cab/bms3/1BMS3Pages/1NationalReports/Romania\(E\).PDF](http://disarmament.un.org/cab/bms3/1BMS3Pages/1NationalReports/Romania(E).PDF)

³⁸ See 2008 Spanish National report to the Programme of Action on SALW.

manufacture marking is the letter N with the crown to identify government, completing the requirements of import markings for firearms of the State.

All ammunition produced in and imported to Norway is marked with unique lot number, the year and the producer according to certain standards.

Switzerland: currently import marking is being in the process of introducing in the law.³⁹ However, imported firearms should comply with the existing marking practices for SALW belonging to Swiss Army.⁴⁰ Markings are under the responsibility of the Defence Procurements Agency:

- Letter A for Armed forces and Swiss Cross (service weapon)
- W+K for the approval by the Federal Weapons Control Agency
- The proof mark
- 6-7 digit serial number depending on the type of weapon
- Manufacturer's code

Markings are applied by stamping, mechanical or laser engraving on the breech block, barrel, bolt and other parts of the SALW. The decision is taken by *Armasuisse*. Detailed examples are given in the national report (see below Figure.2 example of Swiss 9mm pistol markings).⁴¹

3.3. Conclusion

From a global perspective, States including import marking in their national legislation are numerous. Several others are revising their legislation in this perspective. Taking into account already existing practices on markings and additional post-manufacture markings, it is advisable to introduce in the national legislation best practices existing on the issue of import marking with maximum information to increase traceability of imported SALW.

It is essential that the import marking be recorded electronically and centralized in the national record-keeping systems of both the exporting and importing countries.

Additional information on existing marking methods and the cost of import markings are given in the following paragraphs.

³⁹ Swiss Federal Firearms Law (514.54).

⁴⁰ See 2008 Swiss Report to the UN Programme of Action on SALW.

⁴¹ *Ibid.* Annexe 1.

Figure 2. General assembly and location of marks on the 9mm model 49 pistol

Position	Mark	Definition	Method of application
1	A	Armed Forces property stamp	engraved
2	0 ... 9	6-digit serial/weapon number	engraved
3		Proof firing stamp	stamped
4		Inspection stamp (approved by the Federal Gun Acceptance Agency)	stamped
5		Service weapon stamp (made for the Swiss Armed Forces)	engraved
6		Manufacturer's monogram	engraved

4. Overview of techniques for import markings

Because they are integrated in a given industrial process, a variety of techniques exists to mark firearms. Nevertheless, for post-manufacture marking only few techniques are being used because of the accessibility to different types of firearms bearing different materials. An adequate post-manufacture marking technique should, first of all, preserve technical quality and performance of the firearm, and could be used to mark different parts depending on the material and form. Although it is in large majority the importer or the exporter who would support the cost for import markings, this should be acceptable by the final recipient.

Stamping and mechanical or laser engraving are techniques that are currently used for post-manufacture markings because of their flexibility compared to other techniques such as casting or electro-chemical methods.

4.1. Stamping

This is the most commonly used technique for marking metal. It involves marking the metal part by applying pressure on a mould or matrix (roll marking) bearing the number to be engraved (indenting). When the stamping technique is used the crystalline structure of the material that is stamped can actually be altered to a depth six times greater than the mark itself. This could permit to recover erased markings at surface. This procedure requires a flat surface, however. If the surface is uneven or irregular in any way, a micro-percussion method is used (sometimes computer-guided). This process, also called pin stamping, can be used both for plastic and metal surfaces and could give more flexibility for post-manufacture markings. The fragility of some parts could limit the use of this process.

Stamping cannot be applied to plastic and composite materials that are increasingly being used in the manufacture of new generation weapons. In addition, due to its primary applicability to unhardened metals, *low-tech* stamping machinery is also largely unsuitable for the application of post-production markings. At the time of manufacture of an essential component, not all of the information that needs to be included in the classical marking may be known, such as the year of import, the importer or even the serial number which is not always provided at the first stage. It could be advisable that post-production marking should be carried out with a technique other than stamping, such as laser engraving, to avoid any damage to the manufactured part.

The advantage of stamping is mainly on the cost of the machine, where prices vary from 10.000 to 25.000 USD⁴² depending on the marking requirements and software needs. Another advantage is the depth of marks that can be much more important than other marking techniques, permitting recovery of markings if they are erased at the surface. This technique is more suitable where there is no need of serializing firearms. Depending on the types of firearm and material there might be need to use different heads for stamping which would increase the investment. There are also costs related to the wear and tear of parts used for stamping.⁴³

4.2. Mechanical engraving

This technique is fairly widespread. Marking is undertaken by removing metal through direct contact with the material (etching). Hardened materials can be marked with this method where traditional techniques, such as stamping, would be ineffective. However, there can be physical limitations when engraving information on particular surfaces and also when engraving information on different kinds of material such as composite materials. This method is also difficult as far as accessibility and resistance of the parts to be marked are concerned, especially if markings are required once the weapon has already been assembled. In this case, Laser engraving could be the best solution. Both techniques may be used together.

Mechanical engraving machines are more sophisticated than stamping machines and permit computerizing of markings. Because of continuous contact with the material, heads have limited useful life and should be replaced regularly. Prices are between stamping and laser and could reach 40 - 50.000 USD depending on software precision and use.

⁴² The price is 10-15.000 USD for new machines and 10.000 USD and up for heads.

⁴³ In addition to the speed limitation of serial production, rolls stamping heads have limited useful life which is around 100.000 receivers when stamping steel receivers. This could be 3-4 times longer when stamping aluminum.

4.3. Laser engraving

Laser (*Light Amplification by Stimulated Emission of Radiation*) allows marking of all kinds of surfaces through burning by oxidization, and has the advantage of requiring no physical contact with the surface to be marked. It also enables marking of areas inaccessible to other marking procedures, as well as marking of fragile parts where attempts to remove the mark would make the weapon inoperable. It is used for certain composite materials or plastics as well as hardened metals that cannot be marked by classical methods. Laser can mark miniscule surfaces with precision, for example those inferior to 1mm², and can contain information either in matrix (data matrix)⁴⁴ or bar code format. It is also the most practical method to mark logos or extracts from legislation on a confined space.

Laser marks can be applied to virtually all materials at any stage of the production process, notably during assembly and post-production where mechanical engraving and stamping will no longer be able to be used. It has a very long useful life because it has no mechanical contact with the material. It can also mark as deeper as roll stamping.⁴⁵ If marking is erased, unlike stamping method, there is no possibility of recovering the marking.

Laser marking of the importer.

Computer-operated lasers can also be used to mark individual rounds of ammunition and can be integrated into the packaging machinery for ammunition. The lot number can be marked in the cartridge's groove just prior to being packaged.⁴⁶

Ammunition lot number marks in the groove.

The price for a Laser head is around 50.000 USD with an additional cost of 10.000 USD to integrate it in the production circuit with software. Although the equipment is more expensive than stamping, it has very long useful life and offers much more flexibility, with simple and automated manipulation.⁴⁷ For serial manufacturing Laser marking would certainly be cost-effective in time and more flexible. This is not necessarily the case for countries that are not producers and have limited firearms importation. In this case stamping machines would be preferable. Countries that are using proof houses (CIP) could combine both technologies.

⁴⁴ A data matrix is formed using a series of points to encode data.

⁴⁵ If the depth is not sufficient, Laser marks applied on steel could be easily oxidized, leading to removal of marks.

⁴⁶ This technique is used by CBC in Brazil and provided by EDB Belgium; see pp.20-22, "Traceability of ammunition", GRIP Report, 2008/9: http://www.grip.org/en/siteweb/images/RAPPORTS/2008/2008-9_EN.pdf

⁴⁷ See "Evaluating the Cost of SALW Marking Systems," GRIP Note: <http://www.grip.org/bdg/g4541.htm>

5. Examples of marking methods that are currently used

5.1. Nairobi Protocol and RECSA

As coordinating body for the implementation of the Nairobi Protocol on SALW in the Great Lakes Region and the Horn of Africa,⁴⁸ RECSA has purchased and provided 31 marking machines for the 11 signatory countries of the Nairobi Protocol and two more, Central African Republic and Zambia, to mark existing firearms according to its marking provisions and record at the national level.⁴⁹ These machines will also be used to apply import markings.

The funding for the purchase and training on arms marking has been provided by the USA and German Technical Cooperation (GTZ) through the East African Community (EAC) to RECSA:

- Type: MC 2000 Couth Electronic Marking Machines
- Capacity: 300 firearms per day, full capacity
- Cost of machines: 14.022 USD inclusive of generator and compressor
- Estimated cost of training of trainers from the law enforcement agencies (15 officers for each country) including marking of firearms within the regions for an estimated period of one year per country: 20.000 USD. However, this may vary for each country.
- Estimated period to regularize markings of firearms in each country: 2 years.

RECSA has developed Guidelines for the use of marking machines in conformity with the Nairobi Protocol (see Annexe 1 of the present study).

5.2. South African marking system

The South African Police Service (SAPS) developed marking systems for the Police to mark all firearms with a mobile unit that includes roll stamping machines with computer linked to the central firearms register. The aim of the mobile unit is to go to police units and mark firearms on site. While marking the firearm, the system records automatically the serial number and markings of the weapon in the central firearms register. These stamping machines are manufactured in South Africa and are cost-effective: prices are said to be around 10.000 USD.⁵⁰

At time of drafting the present report, we are awaiting detailed information from the Head of Firearms Control Section of SAPS, Jaco Bothma, on the above mentioned system.

6. Conclusion

Macedonian officials could use South African system to mark existing firearms according to their new national legislation. Donor States are ready to give assistance on training and financing the material for import markings.

As highlighted in the present study, a combination of stamping and Laser engraving would give the best performance on post-production markings. It is desirable to record at the same time all details concerning the marks in the Central Firearms Register.

⁴⁸ Marking provisions of the Nairobi Protocol (Art.7) are similar to the UN Firearms Protocol (Art.8). Import markings must include the year of import (Art.7b) which is not mandatory for the Firearms Protocol (Art.8b).

⁴⁹ According to Best Practice Guidelines of the Nairobi Protocol, paras.1.2 and 1.3 on the registration and marking.

⁵⁰ Information provided according to the interview that we had with the US officials from ATF that are planning to use these machines for the implementation of the OAS (Organization of American States) Convention on firearms. A report from the Government of Canada will be released in the coming weeks on this issue. Note that Canada is currently examining the feasibility of import marking in its national legislation.

In a first stage, contacts should be taken with States already using similar systems, like South Africa and the USA, including RECSA in Nairobi. Germany has also advanced marking systems and is a major donor State, through GTZ.

Another possibility would be to get in touch with the Group of Interested States (GIS) in the UN in New York that finances State projects on SALW. Current president of GIS is Germany.

ANNEX: Guidelines for marking of SALW within the framework of the Nairobi Protocol

Introduction

For the purpose of identification and traceability of small arms and light weapons in the RECSA Region, and in accordance with Article 7 of the Nairobi Protocol, States Parties undertake to:

- (a) *mark each small arm or light weapon at the time of manufacture, with a unique marking providing the name of the manufacturer, the country or place of manufacture and the serial number. The marking should be on the barrel, frame and, where applicable, the slide.*
- (b) *mark each small arm or light weapon at the time of import, with a simple marking permitting identification of the country of import and the year of import, and an individual serial number if the small arm or light weapon does not bear one at the time of import so that the source of the small arm or light weapon can be traced.*
- (c) *ensure that all small arms and light weapons in the possession of the state are marked with a unique mark.*
- (d) *ensure the maintenance, for not less than ten years, of information in relation to small arms and light weapons that is necessary to trace and identify those small arms and light weapons which are illicitly manufactured or trafficked and to prevent and detect such activities. Such information shall include:*
 - (i) *the appropriate markings required by this Article;*
 - (ii) *in cases involving international transactions in small arms and light weapons, the issuance and expiration dates of the appropriate licenses or authorisations, the country of export, the country of import, the transit countries, where appropriate, and the final recipient and the description and quantity of the articles.*

The marking of small arms and light weapons shall adhere to the following minimum standards:

1. Location of mark

The unique or simple mark shall be put on the following parts of a firearm, namely-

- a. The barrel,
- b. The frame, and
- c. Slide (where applicable).

2. Manufacturers

The unique mark must include at least three elements, namely-

- a. Name of the manufacturer,
- b. The country or place of manufacture, and
- c. The serial number.

An example would be: XBE123456

Where:

X refers to the name of the manufacturer.

BE refers to the internationally recognized code of the country of manufacture (in this case BE is the code for Belgium).

123456 refers to the serial number of the small arm or light weapon.

3. Imported small arms and light weapons

The simple mark must include at least three elements, namely:

- a. Country of import
- b. Year of import
- c. An individual serial number if the small arm or light weapon does not bear one at the time of import

An example would be: ZA08123456

Where:

ZA refers to internationally recognized code of the country of import (in this case ZA is the code for South Africa)

08 refers to the year of import (in this case 2008)

123456 refers to the serial number of the small arm or light weapon (in a case where such firearm does not bear a serial number)

4. Current State owned small arms and light weapons

The unique mark must include at least three elements, namely:

- a. “” (star)
- b. Internationally recognized code of the country (codes are indicated in section 6 below)
- c. Serial number

An example would be BI 123456

Where:

- a. **BI** is the internationally recognized code for the Republic of Burundi.
- b. **123456** is the existing serial number on the firearm

5. Country codes

No	Country	ISO Code
1	Burundi	BI
2	Democratic Republic of Congo	CD
3	Djibouti	DJ
4	Eritrea	ER
5	Ethiopia	ET
6	Kenya	KE
7	Rwanda	RW
8	Somalia	SO
9	Seychelles	SC
10	Sudan	SD
11	Tanzania	TZ
12	Uganda	UG

6. Data capture form

For purposes of capturing information on the marked firearm a form containing the following information shall be used:

- a. Name of holder/institution
- b. Type of small arm or light weapons
- c. Model
- d. Calibre
- e. Manufacturer
- f. Serial number
- g. Year of Manufacture
- h. State/Province/Region/District
- i. Date when small arm or light weapon was marked
- j. Name and signature of officer in charge of marking

The following marking parameters shall be used as a standard while using the **Couth MC 2000 marking machine**:

1.	Height	4mm
2.	Width	100%
3.	Font	Gulum
4.	Spacing	025
5.	Density	020
6.	X axis coordinate	Differs per SALW
7.	Y axis coordinate	Differs per SALW
8.	Speed	07
9.	Force	03
10.	Air pressure	4 bar

A Quick Guide to Operating the Couth MC 2000 Marking Machine

This guide provides steps on the following aspects:

1. Using the MC2000 Controller without Computer Software.
2. Installation of Computer Software.
3. Using the MC2000 Controller with Computer Software.
4. Use of the USB Adapter.
5. How to setup com port after installation of USB adapter.
6. Trouble shooting if communications fail.

1. Using the Couth Mc2000 Controller without Computer Software

Use the following steps to program the Couth MC2000 controller without *using the controller*.

1. Switch Controller on.
2. Check that all prompts are ok.
3. Once in the edition screen select F2.
4. Then select F3 (Insert object).
5. Using the rotary scroll push button select "logotype".
6. Then using the same rotary push button select RECSA.log.
7. Once RECSA Logo is selected push spacebar and start typing the country code then serial number of weapon.
8. When serial number is inserted select F2
9. Then select F6 (Codification).
10. Type in the country code and weapon serial no in the DMS brackets.
11. Once done position the X & Y coordinates by selecting F6 and using the rotary push button.
12. When these steps are done push the blue test button and test.
13. If the operator is satisfied with the positioning and the test push print. (Green Button)

2. Installation of Computer Software

When installing the computer software the following steps must be followed:

1. Insert the software disk provided.
2. Wait for over lapping window to appear then select open folder to view files using windows Explorer.
3. Select MCEdit2 folder.
4. Select MCEdit2 Icon(Red).
5. Setup menu will appear.
6. Click next and software should install by its self.

7. Once it is finished installing a menu will come up and select finished.
8. Go to start on desktop.
9. All Programs.
10. Select Couth.
11. MCEdit and right click.
12. Select SEND TO.
13. Select Desk top (Short Cut).
14. MCedit2 Icon should be on your desk top as a short cut:

3. Using the Couth Mc2000 Controller with Computer Software

Use the following steps to mark using the computer software and controller combined.

1. Select software on Desk top.
2. Select (Insert object).
3. Select **RECSA Logo** and create a space.
4. Type in **Country code** and weapon **serial number** and create a space.
5. Select Codification.
6. Select square data matrix.
7. Then type in Country code and weapon serial number with NO space between the characters.
8. Transmit the information by selecting the transmit ICON, and then select OK.
9. Do the positioning of your mark to correspond to your marking space on the weapon by using a dry test pushing the blue simulation button marked T until you satisfied with the marking position. Also remember to check the height of marking pin to the weapon and then adjust accordingly
10. If satisfied press the green marking button.

4. Use of the USB Adapter

When installing the USB adapter drivers follow the following steps:

1. Insert USB adapter disk.
2. Wait for over lapping window to appear then select open folder to view files using windows Explorer.
3. Select USB I/O Folder.
4. Select UTS1009 Folder.
5. Select the operating system folder that you are using ex: Vista or XP
6. Select installer.
7. Driver will self install follow prompts till finished.
8. Insert the USB Adapter cable in to a USB port on the Computer.
9. Attach the LPT cable to the USB Adapter.

10. Attach the LPT cable now to the controller by COM 1.

5. How to Setup Com Port After Installation of Usb Adapter

Follow the following steps after installing the USB adapter.

1. Go START on the desktop.
2. Select CONTROL PANEL
3. Select SYSTEM
4. Select HARDWARE
5. Select DEVICE MANAGER.
6. Device Manager menu will open up, look for a PORTS(COM &LPT)
7. See What Com is selected ex: Com 1
8. Close all over lapping menus
9. Go to MCedit2 Program
10. Select OPTIONS (Top of Screen)
11. Select Communications
12. Select PORTS
13. Select the same COM number as what was seen in step 7.
14. Restart Computer

6. Trouble Shooting if Communications Fail

The following steps must be implemented when the MC2000 controller fails to communicate with the Computer software.

1. Go START on the desktop.
2. Select CONTROL PANEL.
3. Select SYSTEM.
4. Select HARDWARE.
5. Select DEVICE MANAGER.
6. Device Manager menu will open up, look for a PORTS(COM &LPT)
7. See What Com is selected e.g. Com 1
8. Close all over lapping menus.
9. Go to MCedit2 Program.
10. Select OPTIONS (Top of Screen).
11. Select Communications.
12. Select PORTS.
13. Select the same COM number as what was seen in step 7.
14. Restart Computer.

The **South Eastern and Eastern Europe Clearinghouse for the Control of Small Arms and Light Weapons** (SEESAC) has a mandate from the United Nations Development Programme and the Regional Cooperation Council to support all international and national stakeholders by strengthening national and regional capacity to control and reduce the proliferation and misuse of small arms and light weapons, and thus contribute to enhanced stability, security and development in South Eastern and Eastern Europe.

For further information contact:

**Team Leader, SEESAC
Hadži Melentijeva 30
11000 Belgrade
Serbia**

Tel: (+381) (11) 344 6353; 383 6972; 383 6974
Fax: (+381) (11) 344 6356
www.seesac.org

Marking of Imported Firearms under the UN Firearms Protocol, Belgrade, 2010

Acknowledgements

This report was researched and written by Ilhan Berkol between June and November 2009. The report was conducted with the generous support of the Kingdom of Norway.

© SEESAC 2010 – All rights reserved

ISBN: 978-86-7728-127-4

The views expressed in this report are those of the authors and do not necessarily represent those of the Regional Cooperation Council or the United Nations Development Programme. The designations employed and the presentation of material in this publication do not imply the expression of the Regional Cooperation Council or the United Nations Development Programme concerning 1) the legal status of any country, territory or area, or of its authorities or armed groups; or 2) the delineation of its frontiers or boundaries.

**ОБЕЛЕЖУВАЊЕ НА УВЕЗЕНОТО ОГНЕНО ОРУЖЈЕ
СПОРЕД ПРОТОКОЛОТ НА ОН ЗА ОГНЕНО ОРУЖЈЕ**

Содржина

1. ВОВЕД	29
2. Имплементација на Протоколот за огнено оружје на регионално ниво	29
2.1. Европско ниво	29
2.2. ОБСЕ	30
2.3. Други регионални инструменти	30
3. Спроведување на национално ниво	30
3.1. Национални законодавства	30
3.2. Националните практики и процеси	31
3.2.1. АФРИКА	31
3.2.2. Америка.....	32
3.2.3. Азија	33
3.2.4. Европа (ЕУ)	34
3.2.5. Европа (држави кои не се членки на ЕУ)	37
3.3. Заклучок	38
4. Преглед на техники за увозно обележување	40
4.1. Печатирање	40
4.2. Машинско гравирање	40
4.3. Ласерско гравирање	41
5. Примери за методи на означување кои се користат во моментот	42
5.1. Најроби протокол и RECSA	42
5.2. Систем на обележување во Јужна Африка	43
6. Заклучок	43
АНЕКС: Насоки за обележување на SALW во рамките на Најроби протоколот	44
Вовед	44
А Брз водич за работење со машината за обележување - South MC 2.000	48

1. ВОВЕД

Протоколот против нелегалното производство и трговија со огнено оружје, нивните делови и муниција¹ стапи во сила на 3 јули 2005 година. Според член 8 од Протоколот за огнено оружје кој се однесува на обележувањето односно жигосувањето на огненото оружје, државите треба да усвојат и спроведат соодветни мерки за обележување односно жигосување на огнено оружје за време на производството, увозот и нивниот пренос од владините резерви во цивилна употреба за да се обезбеди следење на огнено оружје. Следењето на огненото оружје е предвидено во член 12 од Протоколот за огнено оружје. Обележувањето е првата фаза на следењето која треба да се надолжни со соодветна регистрација на огнено оружје како што е наведено во член 7 од Протоколот. Потребната врска помеѓу обележувањето, регистрирањето и следењето, исто така е истакната во Меѓународниот Трговски инструмент² со слични одредби наведени во Протоколот за огнено оружје кои се однесуваат на одбележување (Дел III – став 8 б).

Протоколот за огнено оружје поставува минимум стандарди кои треба да бидат имплементирани во домашното законодавство. Земјите се поттикнуваат, согласно со член 34 (3) од Конвенцијата,³ да донесат построги мерки во домашното право, кога тие ќе се сметаат за корисни во спречување и борба против транснационалниот организиран криминал.

Оваа студија претставува преглед на националните прописи за обележување на увезените огнени оружја во земјите каде што се спроведува Протоколот за огнено оружје. Студијата дава брзи насоки за обележување на огненото оружје, особено во времето на увоз. Таа исто така вклучува преглед на различните методи за обележување кои може да се користат од страна на земјите кои имаат одредби кои се однесуваат на обележувањето во пост-производството, а особено обележувањето на увозот. Конечно, студијата дава некои упатства за трошоците на процесот на обележување.

При воспоставување на законските и практични мерки за обележување, регистрирање и следење, членките треба да земат во предвид две иницијативи во рамките на ОН: идни насоки и модел на закон кој што во моментов го развива Канцеларијата на ОН за дрога и криминал (УНОДЦ) за имплементација на Протоколот за огнено оружје,⁴ и Меѓународните стандарди за контрола на стрелачки оружја (ISACS)⁵ дека Координативната акција на ОН за стрелачките оружја (CASA) во моментов се развива за употреба во земјите членки. Постојат ISACS модули за обележување, водење на евиденција, како и за следење.

2. Имплементација на Протоколот за огнено оружје на регионално ниво

2.1. Европско ниво

Новата европска директива за стекнување и поседување на оружје,⁶ иако изменета за да се воведат Протоколот за огнено оружје во европското законодавство, не содржи одредби за обележување при увоз. Таа содржи одредби за единствено обележување на огнено оружје и / или еден негов дел вклучувајќи го и името на производителот, земја или местото на производство, серискиот број и годината на производство (членовите 4.1 и 4.2). Одбележувањето се става на суштинската компонента на огнено оружје.

¹ „Протокол против нелегално производство и трговија со огнено оружје, нивни делови и компоненти и муниција, дополнување на Конвенцијата на Обединетите нации против Транснационално организиран криминал“, документ на ОН А/RES/55/255, 8 јуни 2001 година.

² „Меѓународниот инструмент кој им овозможи на државите да ги идентификуваат и следат навремено и на начин, законски недозволениот стрелачко оружје и лесното вооружување“, документ на ОН, А/60/88, 27 јуни 2005 година.

³ „Конвенцијата на Обединетите нации против Транснационално организиран криминал“, А/RES/55/25, 15 ноември 2000 година.

⁴ За оваа цел беше организирана експертска средба од страна на УНОДЦ од 2-6 Ноември 2009 во Виена, каде што исто така беше присутен македонски официјален претставник.

⁵ Види: „Линеарно Советување за развој на Меѓународни стандарди за стрелачки оружја,“ Краток извештај, CASA, Женева, 24-25 ноември 2008 година. ISACS ќе бидат претставени на двогодишниот состанок на државите следниот јуни.

⁶ Директивата 2008/51/ЕС на Европскиот парламент и на Советот, 21 мај 2008.

Директивата исто така предвидува одбележување на секој елементарен пакет на муниција со името на производителот, сериски број (број на партија), калибар и вид на муниција.

Ако, во времето на увоз, оригиналните одбележувања не ги задоволуваат барањата на Директивата на ЕУ, земјата на увоз на оружје треба да го одбележи оружјето и/или негов дел, и/или пакувањето на муницијата соодветно и независно од евентуалното увозно одбележување. И за огненото оружје и за муницијата, земјите-членки можат да изберат дали ќе ја применат Конвенцијата за реципрочно признавање на доказни одбележувања на стрелачките оружја од 1 јули 1969 година.⁷

2.2. ОБСЕ

Прирачникот на ОБСЕ за стрелачкото и лесното вооружување (SALW)⁸ побарува три различни типови на дополнителни ознаки: увозно одбележување, одбележување за намената на оружјето (за вооружените сили и безбедносните сили) и доказ за одбележувањето. Ознаката за увоз треба да ги идентификува земјата на увоз, и, ако е можно, годината на увоз.

2.3. Други регионални инструменти

Неколку други регионални инструменти, како на пример Конвенција на ЕЗЗАД⁹, Интер Американската Конвенција,¹⁰ Протоколот на ЈАЗР¹¹ и Најроби протоколот¹² имаат одредби за одбележување на увозот. Интер Американската Конвенција бара второто одбележување за да се идентификува увозникот. Овие инструменти не се контрадикторни со Протоколот за огнено оружје и играат проактивна улога во воведувањето на одредбите за одбележување односно жигосување во националните законодавства.

3. Спроведување на национално ниво

3.1. Национални законодавства

Протоколот на ОН за огнено оружје во моментов има 147 потписнички и 151 земји-членки. Околу 1/4 од нив бараат спроведување на пост-производствено или увозно одбележување, и/или се во постапка на ревизија на нивното национално законодавство за вклучување на такви одредби.¹³

Во законодавството на Суб-сахарска Африка, Мали, Бурунди, Руанда и Јужна Африка постојат одредби за увозно одбележување. Неколку други земји како на пример, Конго, Кенија, Того, Буркина Фасо, Боцвана, и Танзанија се во процес на ревизија на националниот закон за вклучување на такво одредби.

⁷ Во рамки на ЦИП [Постојана Меѓународна Комисија] која собира докази на одбележување од 14 земји (види: <http://www.cip-br.org/>)

⁸ „Упатство за најдобра пракса за одбележување, евидентирање и следење на стрелачките оружја и лесното вооружување“, „Прирачник за најдобри практики за стрелачкото и лесното вооружување“, ОБСЕ, 2003, Дел 2, дел III.

⁹ Конвенција на Економската заедница на западно африканските држави за SALW, нивната муниција и други поврзани материјали, 14 јуни 2006 година, член 18,2 (в).

¹⁰ Интер-американска конвенција против нелегалното производство и трговија со огнено оружје, муниција, експлозивни и други слични материјали, Организација на американските држави, 14 ноември 1997 година, член VI (1) b; и модел на законодавство за одбележување и следење на огнено оружје и муниција, OAS (CIFTA), Глава II.

¹¹ Интер-американска конвенција против нелегалното производство и трговија со огнено оружје, муниција, експлозивни и други слични материјали, Организација на американските држави, 14 ноември 1997 година, член VI (1) b; и модел на законодавство за одбележување и следење на огнено оружје и муниција, OAS (CIFTA), Глава II.

¹² Најроби Протоколот за превенција, контрола и намалување на стрелачките оружја и лесното вооружување во регионот на Големите езера и рогот на Африка, 21 април 2004 година, член 7 (б), и „Насоки за Најдобрата практика за спроведување на Протоколот Најроби,“ RECSA, Para.1.3.

¹³ „Компаративна анализа на алатки и практики за пост-производствено одбележување на SALW“, UNIDIR, мај 2009. Оваа студија е врз основа на прашалник, на кој одговориле 94 членки.

Америка, Бразил, Чиле, Колумбија, Гватемала, Парагвај, САД и Уругвај имаат одредби за обележување на увоз во нивното законодавство. Канада, Јамајка, и Еквадор се во постапка на воведување на таквите барања во националното законодавство.

Во Азија, Кина, Филипини и Самоа во моментов имаат одредби за увозно обележување. Австралија, Јапонија, Индија, Тајланд и Нов Зеланд размислуваат за воведување на такви барања во нивното национално законодавство.

Во ЕУ, Австрија, Германија, Италија, Латвија, Литванија, Полска, Романија и Словачка имаат донесено одредби кои јасно ја идентификуваат земјата на увоз. Седум членки се во постапка на воведување на ова прашање во нивното национално законодавство: Финска, Унгарија, Ирска, Холандија, Словенија, Шпанија и Шведска. Земјите како Чешката Република, Естонија и Данска не размислуваат за поставување на овој услов, односно одредба во иднина.¹⁴

Меѓу другите европски држави, Македонија и Норвешка во нивниот закон имаат одредби кои се однесуваат на увозното обележување. Норвешка исто така ја применува оваа одредба и на своите вооружени сили. Швајцарија, Србија и Хрватска во моментов се во процес на развој на нивните закони за увозно обележување. Русија изјави дека не увезува оружје.

Во регионот на Блискиот Исток, само Турција има изјавено дека има пост-производствено обележување за одземеното и конфискуваното огнено оружје.¹⁵ Турција во моментов го ревидира своето национално законодавство за огнено оружје и муниција.

Не беа достапни релевантни информации за другите земји во различни региони во врска со увозно обележување.¹⁶

3.2. Националните практики и процеси

3.2.1. АФРИКА

Мали: обележјата укажуваат на земјата и годината на увоз, како и информации за идентификација на името и адресата на увозникот. Ова обележување се однесува на сите видови на оружје наменети за земјата, комерцијални и поединечни. Увозните обележја се поставуваат од страна на земјата извозник и се поставени на затвораот на огненото оружје.

Бурунди: сите увезени или произведени огнени оружја треба да бидат обележани со ознака која ја идентификува земјата, годината и индивидуалниот сериски број, со цел за понатамошно следење на оружјето. Сите огнени оружја во Бурунди треба да бидат означени со ИСО код на Бурунди (BI) на цевката, рамката и ако е можно, на одбојникот.

Руанда: сите огнени оружја се означени со одреден знак да се одвојат оние кои се во сопственост на државата од оние кои припаѓаат на поединци (пост-производствено обележување). Ознаки обележани за увоз укажуваат на земјата на увоз, година и информации за името и адресата на увозникот (види увозно обележување во рамките на Најроби протоколот подолу).

Јужна Африка: ознаките укажуваат на земјата и годината на увоз заедно со информацијата со која се идентификува името и адресата на увозникот. Последново е поврзано со бројот за идентификација на огненото оружје доделено од страна на јужноафриканската полиција (т.е. ZA 08 123456 77: Јужна Африка, година и серискиот број, 77 укажува на увезеното огнено оружје). Ознаките се печатираат, гравираат,

¹⁴ *Ibid.*

¹⁵ *Ibid.*

¹⁶ Некои дополнителни информации може да биде добиени од Националните извештаи на членките за спроведување на Програмата на ОН за акција на SALW: <http://disarmament.un.org/cab/salw-nationalreports.html>

обележуваат со шаблон или се врежуваат до длабочина од најмалку 0,20 милиметри на цевката и рамка, или на цевката и приемникот, со претходно одобрение од Регистарот.¹⁷

Регистарот може да наложи секое увезено огнено оружје, кое нема сериски број од производителот или кое е дупликат на некое друго оружје, да биде означено со таква дополнителна ознака за идентификација, која што тој или таа можат да ја одредат.

Увозните обележја се поставуваат од страна на лиценцирани оружари или производители и се платени од страна на увозникот/правниот сопственик.

За огненото оружје кое е во сопственост на официјални институции, нивниот уникатен симбол е дополнително обележан. Деталите на сите огнени оружја се регистрирани во единствената база на податоци во централниот регистар за огнено оружје.

Услови кои се предвидени со Најроби протоколот: во рамките на Најроби Протоколот, Регионалниот центар за стрелачките оружја (RECSEA), која го координира протоколот, има воспоставено насоки (види Анекс на извештајот) за обележување на SALW и обезбеди машини за обележување за земјите членки кои беа финансирани од страна на САД како за пост-производствено така и за увозно обележување.

Увозните обележја треба да ја означуваат земјата и годината на увоз и индивидуалниот сериски број ако огненото оружје нема таков број во времето на увозот (став 3 од Упатствата).

3.2.2. Америка

Чиле: со обележјата кои се поставуваат при увоз се идентификува името и адресата на увозникот и се ставаат на цевката со техники на гравирање. Увозните обележја се платени од страна на увозникот. Има една владина агенција одговорна да осигури дека ознаките се поставени.¹⁸

Колумбија: обележјата во времето на увоз, укажуваат на земјата и година на увоз, и вклучуваат обележје на колумбиската воена индустрија (*Militar Industria de Colombia*), која е орган кој ги става ознаките, ако не се поставени од страна на земјата извозник. Ознаката се поставува на цевката и рамката и се платени од страна на извозникот или увозникот во зависност од каде се врши обележувањето.

Уругвај: ознаките доделени во времето на увоз, укажуваат на земјата (UY) и годината на увоз и идентификација на увозникот (име и адреса).¹⁹ Ознаките се поставуваат од страна на извозникот или од страна на одделот во Армијата за снабдување со оружје и материјали, ако оружјето не е означено пред увозот. Ознаките се поставуваат бесплатно користејќи техники на гравирање.

Бразил: според бразилските закони и прописи, увезеното огнено оружје треба да биде означено со името на увозникот.²⁰ Увезеното огнено оружје за силите за безбедност треба да ги носи истите ознаки како тоа да се произведува во Бразил.²¹ Ознаките во времето на производството според (член 3 од законот No 022 - DMB, 15 септември 2000), да го содржат името на производителот, земја и серискиот број, ознаката на моделот и калибарот, и на годината на производство, ако тоа не е вклучено во уникатниот сериски број: пример: **TZI 96.771**, T = 9mm, Z = 2006, I = септември и бројот.

За огненото оружје извезено од Бразил, законот бара²² името или симболот на земјата на дестинација да бидат означени како дополние на класичните ознаки, што е олеснување за земјата увозник.

¹⁷ Одредбите за контрола на огненото оружје во Јужна Африка од 2004, став.28, „Ознаки за идентификација на огненото оружје”, според Законот за контрола на оружјето 2000, став.23.

¹⁸ „Компаративна анализа на алатки и практики за пост-производствено обележување на SALW”, (op.cit).

¹⁹ Ibid.

²⁰ Уредба LOG 14-Д од 20 октомври 2005 година за идентификација на огнено оружје (член 10)

²¹ Ibid. (Член 11).

²² Ibid. (Член 9).

Владина агенција одговорна за ознаките е Одделението за логистика на Армијата. Минималната длабочина на ознаките е 0,10 мм и 0,20 мм за серискиот број и би можеле да бидат изгравирани со ласер.

Обележувањето на муниција²³ се врши на таков начин што секое пакување²⁴ од истата група/серија ги содржи пропишаните информации.²⁵

САД: извадок од Законот на САД за ознаки за идентификација²⁶: „името (или призната кратенка на името) на производителот, или создавачот, а исто така, кога е можно и ознака на увозникот; во случај кога огненото оружје е произведено во земјата, во градот и државата (или нивни признати кратенки) во кои производителот или увозникот го врши својот бизнис, или создавачот на огненото оружје, и во случај на увоз на огнено оружје, името на земјата во која се произведува и името на градот и државата (или нивни признати кратенки) на увозникот.“ Ознаките може да се постават со гравирање, леене, печатење на рамката, цевката или одбојникот. Годината на увозот исто така треба да биде означена.

Владина агенција која е одговорна за означување е Бирото за алкохол, тутун, огнено оружје и експлозиви (BATF). Цената на означувањето е платена од страна на купувачот, увозникот или производителот.

3.2.3. Азија

Кина: ознаките доделени во времето на увоз, ја покажуваат земјата и година на увоз и се поставени на главните компоненти на огнено оружје, како на пример рамка, лизгачот или одбојникот. ²⁷ Пример: CN ABCDEFG (кодот на државата и категорија на оружје) и 12345-05-111 (сериски број, година, кодот на фабриката).

Пакувањето исто така вклучува консолидирано означување и други информации, како на пример волумен на пакетот, бројот на парчиња, вкупната тежина, број на контејнер, симбол за опасни стоки, симбол за складирање и транспорт, број на досие, итн.

Индија: ако земјата на потекло не е означена, во времето на увоз се доделува знак кој укажува на идентификација на увозникот. ²⁸ SALW кои се произведени во Индија се означени според Меѓународниот Инструмент за следење на ОН (став 8a).

Филипини: ознаките доделени во времето на увоз, ја покажуваат земјата и година на увоз и идентификација на името и адресата на увозникот. Владината агенција која е одговорна за ознаки е Катедрата за народна одбрана на армијата. Сите увезени SALW се проверуваат од страна на Бирото за царина (БОЦ) и Одделот за огнено оружје и експлозиви на Националната полиција на Филипини (FED-PNP) на влез во земјата.²⁹

²³ Со членот 4 од Законот на Бразил за означување на муниција (декрет No.16 Д LOG од 28 декември 2004 година) се предвидува: „Целата муниција со која се тргува на националната територија која се употребува во огнено оружје со цевки од калибар ,380, .38, .357, 9mm, .40, .45, 5.56mm, .30, 7.62mm и .50, и мазни цевки калибар 12, кога е наменета за користење од страна на институции споменати во член 6 точки I и IV од Законот п.10.826 од 2003 година, мора да содржи гравирање на дното (основата) на куршумот со кој се гарантира уникатна (единствена) идентификација на **серијата** од каде што потекнува муницијата, како и на **купувачот**.”

²⁴ Со Член 3 од Законот на Бразил за означување на муницијата (декрет No.16 Д LOG од 28 декември 2004 година) се предвидува: „Целата муниција со која се тргува на националната територија од страна на производителите или увозниците мора да биде содржана во **пакувањето** означено со бар-код систем. Бар-кодот го идентификува производителот, комерцијалниот купувач, производот и производствениот сериски број кој мора да биде изгравирани (или испечатени) на кутијата (пакувањето), во која е доставена муниција со цел да се дозволи единствената идентификација. Етикети и дополнителни ленти и не се сметаат за стандард“.

²⁵ Ова може да биде етикетата на пакувањето, но исто така може директно да биде означено на пакувањето.

²⁶ Закон за контрола на оружје од 1968 година, јавен закон 90-618 од САД: 178,92 § § 179,102 и “Идентификација на огнено оружје.”

²⁷ Види Додаток на Национален извештај на Програмата на ОН за активности за SALW од 2008: http://disarmament.un.org/cab/bms3/1BMS3Pages/1NationalReports/China_E.pdf

²⁸ Видете “Практики за Национално Обележување”, во 2008 Национален извештај на Индија во Програмата на ОН за активности за SALW.

²⁹ Види 2008 Национален извештај на Филипините во Програма за активности за SALW при ОН

3.2.4. Европа (ЕУ)

Австрија: ознаките кои треба да се изгравираат во времето на увоз, укажуваат на името и адресата на увозникот. Тие се гравираат на цевката со ласерско гравирање или со помош на техники за механичко гравирање и се платени од страна на увозникот. Управата за трговија е владината агенција која е овластена да врши надзор на процесот на обележување (жигосување).

Огненото оружје исто така, има доказни ознаки (жигови).³⁰ Месецо и годината мора да бидат видливо означени по еднаш покрај доказниот жиг на секое стрелачко оружје, на секоја поднесена цевка, а кога имаме револвери на рамката.³¹ Австриската Управа за Докази исто така ги проверува ознаките (жиговите) кои треба да го наведуваат името на производителот или барателот, серискиот број и калибар.

Германија: според националниот извештај „сите воени оружја, како и огненото оружје комерцијално произведени во или увезени или на друг начин пренесени во Германија мора да бидат означени со единствен знак на производителот или увозникот. Ознаката мора да биде лесно препознатлива и од трајна природа.“³²

Секое оружје на Сојузните вооружени сили е недвосмислено означено и ги носи следниве информации: производител, тип оружје, калибар, месец и година на испорака од фабрика, сериски број, печат за исправност, по можност дополнителни знаци, како што се, на пример информации за одржување. Германија започна со процесот за воведување на печат “DE”, како централен код за идентификација.

Производителите и трговците со оружје имаат обврска да гарантираат дека секое огнено оружје треба да биде означено со знак кој содржи податоци за нивното име, видот на муниција, како и серискиот број.

Печатот со кој се докажува исправноста³³, како и знакот за сопственост - на пример, “БМИ” кои укажуваат дека оружјето е во употреба при Сојузното министерство за внатрешни работи-се жигосани или гравирани на сите оружја кои се користат од страна на федералните власти. Како дел од обележувањето на производителот, доказната ознака исто така ја идентификува земјата на производителот (видете подолу Слика 1, пример на германски ознаки вклучувајќи го и доказното обележување од националниот извештај).

Франција: според националниот извештај за SALW, не постои законска одредба за увозно означување (жигосување), но во практика огненото оружје се означува со името на производителот или на трговска марка, алфанумерички сериски број, калибар. Сите главни делови кои не заменливи треба да бидат означени со сериски број. Сите огнени оружја наменети за армијата се означени од страна на *Délégation Générale pour l'Armement* (DGA) односно Општа управа за вооружување. За цивилното огнено оружје одговорна е Управата за докази на Сент Етиен која е одговорна за ознаки (жигови) според прописите на ЦИП.

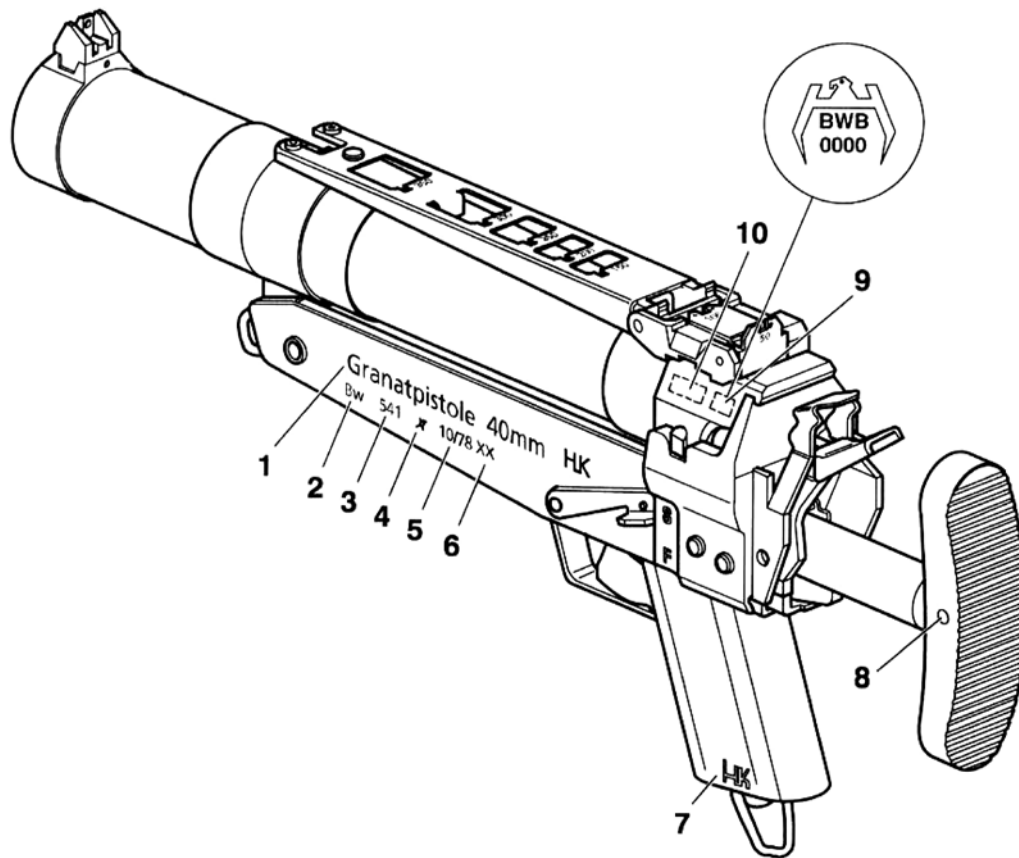
³⁰ Според ЦИП [Постојана меѓународна Комисија], *op.cit.*

³¹ Австриски Национален извештај за 2007 на Програмата за активности на ОН.

³² Германски Национален извештај за 2008 на Програмата на ОН за активности на SALW: <http://disarmament.un.org/cab/bms3/1BMS3Pages/1NationalReports/Germany%20sent%2027%20Mar.pdf>

³³ Според ЦИП [Постојана меѓународна Комисија], *op.cit.*

Слика 1. Обележја (ознаки) на германско вооружување

1. Вид на именување (наслов)
2. Жиг на сопственоста
3. Производство бр.
4. Свездичка за центарот на одржување на системот
5. Месец / година на производство
6. Доказ за исправност/ инспекциски печат
7. Печат на производителот (HK = Хеклер и Кох)
8. Ознака за модификувана кочница
9. Доказ за исправност
10. Последните 3 цифри од точка бр.

Италија: според националниот извештај за SALW, увозните ознаки укажуваат на годината на увозот и на ознаките на Италијанската Република или друга ознака во случај на увоз на оружје надвор од ЕУ.³⁴

Извадок од националниот извештај:

„Ознаки предвидени според спецификација подолу го прават секое дадено огнено оружје уникатно за идентификување и за следење:

Цивилен / Спортски пазар

- Модел на огнено оружје
- Калибар или мерач
- Име на производителот
- Лого на производителот

³⁴ Види италијанскиот Национален извештај за 2008 на Програмата за активности на ОН.

- Земја на потекло
- Сериски број
- Ако е можно, националниот каталошки број според италијанскиот закон 110/75
- Печат (жиг) на националната Управа за докази:
 - Година на производство
 - Тест за притисок на издржливоста на цевката
- За американскиот пазар само името, градот и државата на увозникот.

Воен пазар (воено оружје идентификувано според италијанскиот закон 110/75)

- Модел на огнено оружје
- Калибар или мерач
- Име на производителот
- Лого на производителот
- Земја на потекло
- Сериски број
- Ако е можно, националниот каталошки број според италијанскиот закон 110/75
- Печат (жиг) на националната канцеларија (управа) за Доказ:
 - Година на производство
 - Тест за притисок на издржливоста на цевката
- За американскиот пазар само името, градот и државата на увозникот.
- Ако се бара, се ставаат NSN (број на залиха во НАТО) ознаки,
- За Италијанските владини сили печат од воени инспектори за потврдување на квалитетот.“

Методите кои се користат при обележување (жигосување) на оружјето се гравирање и печатирање.

Литванија: Литванскиот Законот за контрола на оружје и муниција, забранува увоз на необележано или несоодветно означено огнено оружје (член 24). Обележувањето при увоз укажува на кодот на државата LT.³⁵ Оружјето се означува со механичко или ласерско гравирање и жиговите се ставаат од страна на увозникот или производителот (член 21.2.10).

Владината агенција која е одговорна за означување на оружјето е Фондот за оружје на Литванија.

Полска: увозните ознаки (жигови) укажуваат на земјата и годината на увоз и даваат информации за името и адресата на увозникот и треба да се поставени и на официјалните (владините) и на комерцијалните огнени

³⁵ „Налог на директорот на фондот за оружје бр 1А-79 од 30 ноември 2004 година во врска Правилата за обележување на увезено оружје“ поставува услови и процедури за обележување (на литвански): и нејзините амандмани, од 25 април 2005 година (на литвански): http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=255091&p_query=&p_tr2 =

оружја.³⁶ Ознаките се ставаат од страна на земјата-извозник на основните компоненти на огнено оружје. Во случај на недостиг на соодветни ознаки тие се додаваат од страна на увозникот.

Романија: обележја ставени во времето на увоз, ја покажуваат земјата и годината на увоз и се однесуваат и на владините и на комерцијалните оружја. Обележувањето на оружјето се состои од три алфанумерички групи:³⁷

1. ROXXX (RO за Романија и последните три го идентификуваат производителот);
2. рата група на големи букви од А до Д, одговараат на категоријата на оружје и другите две “ознаки” ги идентификуваат карактеристиките на оружјето;
3. Третата група се состои од бројки за годината и други за серискиот број.

Серискиот број се дава секоја година од страна на Владата за секој тип на оружје и е уникатен.

Словачка: обележјата доделени во времето на увоз, укажуваат на земјата на увоз и се однесуваат на комерцијалното огнено оружје. Тие се изгравирани на цевката и на комората со муниција. Трошоците за увозно означување се платени од страна на увозникот.

Невладината агенција Konstrakta има мандат од страна на државата за обезбедување на ознаките.

Шпанија: постојните прописи не бараат дополнителни означувања во времето на увоз, доколку барањата за означување се во согласност со постојните услови за означување пропишани според шпанскиот закон. Треба да се воспоставени некои општи критериуми со цел за усогласување со Протоколот за Огнено оружје и неодамнешните промени на ЕУ Директивата за стекнување огнено оружје.³⁸

Националниот систем за обележување е опишан во член 28 од регулативите за оружје усвоен со Кралската уредба од 29 јануари 1994 година (бр 137/1993). Еден поинаков акроним се доделува на секој корпус на државата. Ознаките го содржат кодот на производителот, видот, сериски број кој на почетокот на секоја година започнува со број 1, последните две бројки од годината на производство, акроним за државниот орган и официјален печат од управата за докази според ЦИП. Ознаките се контролирани од страна на Управата за Докази (BOPE).

Ознаки се ставаат (аплицираат) со печат, или друг процес кој гарантира трајна ознака, на рамката (пушки и револвери), одбојникот (пушки), рамка и цевки (сачмарки). Доказните ознаки се наоѓаат на основните компоненти како на пример цевката или затворачот.

3.2.5. Европа (држави кои не се членки на ЕУ)

Норвешка: обележјата кои се доделени при увозот укажуваат на земјата и годината на производство и се однесуваат само на увоз од страна на владата. Тие се ставаат (аплицираат) од страна на земјата извозник. Ознаките се проверуваат од страна на Министерството за одбрана. Друго пост-производствено обележување е буквата Н со круната за да се идентификува владата, исполнувајќи ги барањата за увозно означување за огнено оружје од страна на државата.

Целата муниција произведена и увезена во Норвешка е означена со единствен број на партија, годината и производителот според одредени стандарди.

³⁶ „Компаративна анализа на алатки и практики за пост-производствено обележување на SALW”, (op.cit).

³⁷ Види романскиот национален извештај за 2008 на Програмата за активности за SALW: <http://disarmament.un.org/cab/bms3/1BMS3Pages/1NationalReports/Romania> (E). PDF

³⁸ Види шпанскиот Национален извештај од 2008 на Програмата за активности за SALW.

Швајцарија: во моментот увозното означување е во процес на негово спроведување во закон.³⁹ Меѓутоа, увезеното огнено оружје треба да се усогласи со постојните практики за означување на SALW кои припаѓаат на швајцарската армија.⁴⁰ Ознаките се под надлежност на Агенцијата за набавки за одбраната:

- Буква А за вооружените сили и швајцарскиот крст (службено оружје)
- W + K за одобрување од страна на Сојузната агенција за контрола на оружјето
- Обележје за доказ
- 6-7 цифрен сериски број во зависност од видот на оружјето
- Код на производителот

Ознаките се аплицираат со печат, механички или со ласерско гравирање на затвораот, цевката, резето и на други делови од SALW. Одлуката е донесена од страна на Armatisuisse (Армијата на Швајцарија). Детални примери, се дадени во националниот извештај (видете подолу Слика 2. примерот на ознаки на Swiss 9mm пиштол).⁴¹

3.3. Заклучок

Од глобална гледна точка, многубројни се земјите кои вклучуваат увозно обележување во нивното национално законодавство. Неколку други вршат ревизија на нивното законодавство за ова прашање. Земајќи ги предвид веќе постојните практики на обележување и дополнителните пост-производствени обележувања, препорачливо е во националното законодавство да се воведат најдобрите практики кои се однесуваат на прашањето за увозно означување со максимални информации за да се зголеми можноста за следење на увезеното SALW.

Од суштинско значење е увозното означување да биде електронски евидентирано и да биде централизирано во националните системи за водење на евиденција како на земјите кои вршат увоз така и на земјите кои вршат извоз.

Дополнителни информации за постоечките методи и трошоците за увозно обележување, се дадени во следниве параграфи.

³⁹ Швајцарски Сојузен Закон за огнено оружје (514,54).

⁴⁰ Види 2.008 швајцарски Извештај на ОН Програма за акција на SALW.

⁴¹ *Ibid.* Анекс 1.

Figure 2. General assembly and location of marks on the 9mm model 49 pistol

Позиција	Ознака	Дефиниција	Начин на аплицирање
1	A	Печат дека е сопственост на Вооружените сили	гравирано
2	0 ... 9	6-цифрен Сериски /број на оружје	гравирано
3		Печат за доказ за исправност	печат
4		Инспекциски печат (одобрен од страна на Сојузната агенција за прифаќање на оружјето)	печат
5		Печат на службата за оружје (наменети за Швајцарските вооружени сили)	гравирано
6		Монограм на производителот	гравирано

4. Преглед на техники за увозно обележување

Бидејќи тие се интегрирани во даден индустриски процес, постојат различни техники за обележување на огненото оружје. Сепак, за пост-производствено обележување се користат само неколку техники заради постоењето на различни видови на оружје произведени од различни материјали. Адекватната пост-производствена техника на обележување треба, пред се, да ги зачува техничките квалитети и перформанси на огнено оружје, а може да се користи да се обележат различни делови во зависност од материјалот и форма. Иако е голем бројот на увозници или извозници кои треба да ги покријат трошоците за увозното обележување, цената треба да биде прифатлива од страна на крајниот примач.

Печатирање и механичко или ласерско гравирање се техники кои се користат во моментот за пост-производствени ознаки, заради нивната флексибилност во споредба со други техники, како што се леене или електро-хемиски методи.

4.1 Печатирање

Ова е најчесто користена техника за обележување на метал. Тоа подразбира обележување на метален дел со вршење на притисок врз калап или матрица (ваљак за означување) која го носи бројот кој треба да биде изгравирани (втиснат). Кога се користи техниката на печатирање кристалестата структура на материјалот кој се печати може всушност да се измени до длабочина од шест пати поголема од самата ознака. Оваа техника овозможува повторно враќање на избришаните ознаки на површината. Но, за оваа постапка е потребна рамна површина. Ако површината е нерамна или на било кој начин неправилна, се користи метод на микро-удирање (понекогаш компјутерски водена). Овој процес, исто така наречен *rip* печатење, може да се користи и за пластични и метални површини и може да им даде поголема флексибилност за пост-производствените обележувања (жигосувања). Кривкоста на некои делови може да ја ограничат употребата на овој процес.

Печатењето не може да се примени на пластика и композитни материјали, кои се повеќе се користат во производството на новата генерација оружје. Во дополние, благодарение на својата примарна употребливост на непрекалени метали, *ниско-технолошката* машинерија за печатење е исто така во голема мера несоодветна за аплицирање на пост-производствени обележја. Во времето на производството на еден суштински компонент, многу често не се познати сите информации кои треба да бидат вклучени во класичното обележување, како на пример година на увоз, увозник или дури и сериски број кој не секогаш е познат во првата фаза. Може да се препорача пост-производственото обележување кое ќе се спроведува со техника која е различна од техниката на печатирање, како на пример ласерско гравирање, за да се избегне било каква штета на произведениот дел.

Предноста на печатењето е главно во цената на машината, каде што цените се разликуваат од 10,000-25,000 USD⁴² во зависност од барањата за обележување и софтверските потреби. Друга предност е длабочината на ознаките кои можат да бидат многу поважни од други техники на обележување, дозволувајќи обновување на ознаките, доколку тие се избришани од површината. Оваа техника е несоодветна онаму каде што нема потреба од ставање на сериски броеви на огненото оружје. Во зависност од видот на огненото оружје и материјалот може да има потреба да се користат различни глави за печатење кои ќе ги зголемат инвестициите. Исто така има и трошоци кои се однесуваат на искористувањето и амортизацијата на деловите кои се користат за печатење.⁴³

4.2. Машинско гравирање

Оваа техника е доста широко распространета. Означувањето се врши со отстранување на металот преку директен контакт со материјалот (гравирање). Цврстите материјали можат да бидат означени со помош на овој метод онаму каде што традиционалните техники, како на пример печатирање, би можеле да бидат неефикасни. Сепак, може да има физички ограничувања кога се гравираат информации на одредени

⁴² Цената е 10-15,000 УСД за нови машини и 10,000 американски долари и повеќе за главата за печатење.

⁴³ Покрај ограничената брзина на сериското производство, главите на ваљците за печатење имаат ограничен век на траење, кој е околу 100,000 одбојници кога се печатат челични одбојници. Ова би можело да биде 3-4 пати подолго кога се печати алуминиум.

површини и исто така кога се гравираат информации на различни видови на материјали како што се композитни материјали. Овој метод исто така е тежок што се однесува на пристапноста и отпорноста на деловите кои треба да бидат означени, особено ако е потребно да се изгравираат ознаки откако оружјето е веќе составено. Во овој случај, ласерското гравирање би можело да биде најдобро решение. Двете техники може да се користат заедно.

Машините за механичко гравирање се посоефицирани машини од машините за печатење и дозволуваат компјутеризирање на ознаките. Заради постојаниот контакт со материјалот, главите на печатачите имаат ограничен век на траење и треба редовно да се заменуваат. Цените се помеѓу машините за печатење и ласер и би можеле да достигнат до 40-50,000 американски долари во зависност од прецизноста на софтверот и употребата.

4.3. Ласерско гравирање

Ласер (*Засилувањена светлина со стимулирано зрачење на радијација*) овозможува обележување на сите видови површини со метод на горење со помош на оксидација, и ја има предноста во тоа што не е потребен физички контакт со површината за да се направи обележувањето. Тој, исто така, овозможува обележување на делови кои се недостапни за други постапки на обележување, како и обележување на кривки делови каде обидите за отстранување на ознаката би го направиле оружјето неупотребливо. Се користи за одредени композитни материјали или пластика, како и прекалени метали кои не можат да бидат означени со класични методи. Ласерот може да означува многу мали површини со голема прецизност, на пример оние кои се помали од 1mm², и можат да содржат информации или во формат на матрица (матрицата на податоци)⁴⁴ или во формат на бар код. Тоа е исто така најпрактичен метод за обележување на логоа или извадоци од закони на ограничена површина.

Ласерските ознаки практично може да се применат на сите материјали во било која фаза на процесот на производство, особено за време на склопувањето и пост-производството, каде што механичкото гравирање и печатање веќе нема да може да се користат. Ласерот има многу долг животен век на употреба поради тоа што нема механички контакт со материјалот. Исто така може да обележува подлабоко од печатањето со ваљак.⁴⁵ Ако ознаките се избришани, за разлика од методот на печатање, не постои можност за враќање на ознаките.

Ласерско обележување на увозникот.

Компјутерски - управуваните ласери исто така, може да се користат за ознака на поединечна муниција и може да се интегрираат во машините за пакување на муницијата. Бројот на партијата може да биде означен во жлебот на куршумот, токму пред тие да се пакуваат.⁴⁶

⁴⁴ Матрица на податоци е создадена со помош на низа точки за кодирање на податоци.

⁴⁵ Ако длабочината не е доволна, ласерските ознаки кои се аплицираат на челик би можеле лесно да оксидираат, што доведува до отстранување на ознаките.

⁴⁶ Оваа техника е користена од страна на ЦБЦ (прекугранична соработка) во Бразил и е овозможена од EDB од Белгија; видете страни 20-22, „Следење на муниција“, Извештај ГРИП, 2008 / 9: http://www.grip.org/en/siteweb/images/RAPPORTS/2008/2008-9_EN.pdf

Ознаки на бројот на партијата на муницијата во жлебот

Цената за ласерска глава е околу 50,000 американски долари со дополнителна цена од 10.000 долари за да се интегрира во производственото коло со софтвер. Иако опремата е поскапа од печатењето, таа има многу долг и корисен век на употреба и нуди многу повеќе флексибилност, со едноставно и автоматизирано ракување.⁴⁷ За сериско производство, ласерско означување сигурно би било временски многу поефикасно и многу пофлексибилно. Ова не е случај за земјите кои што не се производители на огнено оружје и кои имаат ограничен увоз. Во овој случај би било подобро да се користат машини за печатирање. Земјите кои имаат оформено служби за докази (ЦИП) би можеле да ги комбинираат и двете технологии.

5. Примери за методи на означување кои се користат во моментот

5.1 Најроби протокол и RECSA

Како координативно тело за имплементација на Најроби Протоколот за SALW во регионот на Големите езера и рогот на Африка,⁴⁸ RECSA има купено и обезбедено 31 машини за одбележување за 11 земји потписнички на Протоколот Најроби и уште две за Централна Африканска Република и Замбија за обележување на постоечкото огнено оружје според нивните одредби за означување и евидентирање на национално ниво.⁴⁹ Овие машини исто така ќе се користат за аплицирање на увозното означување (жигосување).

Средствата за набавка на машини и обука за техниките на обележување на оружјето е обезбеден од страна на САД и Германската техничка соработка (ГТЗ) преку Источно Африканската заедница (ОИК) за RECSA:

- Тип: MC 2.000 South електронски машини за обележување
- Капацитет: 300 огнено оружје на ден, полн капацитет
- Цена на машините: 14,022 американски долари заедно со генератор и компресор
- Процентите трошоци за обука на обучувачи од агенциите за спроведување на законот (15 офицери за секоја земја), вклучувајќи и обележување на огнено оружје во регионот за пресметан период од една година по земја: 20,000 американски долари. Меѓутоа, ова може да биде различно за секоја земја.
- Пресметан период за регулирање на означувањето на огненото оружје во секоја земја: 2 години.

RECSA има развиено упатства за употреба на машините за означување во согласност со Најроби Протоколот (види Анекс 1 на оваа студија).

⁴⁷ Видете „Евалуација на цената на системите за обележување на SALW“, ГРИП забелешка: <http://www.grip.org/bdg/g4541.htm>

⁴⁸ Одредби за обележување од Најроби протоколот (Член 7) се слични со протоколот на ОН за огнено оружје (Член 8). Увозното означување мора да ја содржи годината на увоз (Член 7b), која не е задолжителна за протоколот за огнено оружје (Член 8b).

⁴⁹ Во согласност со упатствата за најдобрите практики Најроби протоколот, ставови 1.2 и 1.3 за регистрирање и означување.

5.2. Систем на обележување во Јужна Африка

Јужноафриканската полициска служба (САПС) има развиено системи за обележување за полицијата да ги обележува сите огнени оружја со мобилна единица која има машини за печатирање со ваљак и со компјутер поврзан со централниот регистар огнено оружје. Целта на мобилна единица е да оди до полициските единици и да го обележува огненото оружје на лице место. За време на обележувањето на огнено оружје, системот автоматски го забележува серискиот број и ознаката на оружјето во централниот регистар за евидентирање на огнено оружје. Овие машини за печатирање се произведени во Јужна Африка и се рентабилни: има информации дека цените се движат околу 10,000 USD.⁵⁰

Во времето на изготвување на овој извештај, ние сме во очекување на детални информации од Раководителот на Одделот за контрола на огнено оружје на САПС, Јако Ботхма (Јасо Bothma), за горенаведениот систем.

6. Заклучок

Македонските одговорни лица може да го користат системот на Јужна Африка за обележување на постоечкото огнено оружје, според нивното ново национално законодавство. Земјите донатори се подготвени да дадат помош во обука и финансирање на материјалот за увозно обележување.

Како што се истакнува во оваа студија, комбинацијата на печатирање и ласерско гравирање ќе даде најдобри резултати во пост-производственото обележување. Пожелно е во исто време во Централниот регистар за огнено оружје да се евидентираат сите детали во врска со обележувањето.

Во првата фаза, треба да се стапи во контакт со земји кои веќе користат слични системи, како на пример Јужна Африка и САД, вклучувајќи и RECSA во Најроби. Германија исто така користи напредни системи за означување и е главна земја донатор преку ГТЗ.

Друга можност е да се стапи во контакт со Групата на заинтересирани земји (ГИС) во ОН во Њујорк која ги финансира проектите на државите за SALW. Сегашниот претседател на ГИС е Германија.

⁵⁰ Овие информации се добиени од интервјуто што ги имавме со американски официјални претставници од АТФ кои планираат да ги користат овие машини за спроведување на ОАС (Организација на американските држави) конвенцијата за огнено оружје. Во текот на следните недели Владата на Канада ќе објави извештај за ова прашање. Забелешка: во моментот Канада ја разгледува можноста за воведување на увозно обележување во нејзиното национално законодавство.

АНЕКС: Насоки за обележување на SALW во рамките на Најроби протоколот

Вовед

За целите на идентификација и Следење на мало и лесно оружје во RECSA регион, и во согласност со член 7 од Најроби протоколот, Државите членки се обврзуваат на:

- (а) обележување на секое стрелачко оружје или лесно вооружување за време на производството, со единствена ознака која го содржи името на производителот, земјата или местото на производство и серискиот број. Означувањето треба да биде на цевката, рамката, и ако е можно на лизгачот.
- (б) обележување на секое стрелачко оружје или лесно вооружување во времето на увоз, со единствена ознака која овозможува идентификација на земјата на увоз и годината на увоз, како и индивидуалниот сериски број, ако стрелачкото оружје или лесно наоружување нема таков во времето на увоз, за да може да се следи изворот на стрелачкото оружје или лесно вооружување.
- (в) обезбедување дека сите стрелачки оружја или лесно вооружување во сопственост на државата се означени со уникатен знак.
- (г) обезбедување и одржување, за не помалку од десет години, на информации во однос на стрелачкото оружје или лесно вооружување кое е потребно за следење и идентификување на стрелачкото оружје или лесно вооружување кое е произведено незаконски или е шверцувано и за спречување и откривање на таквите активности. Таквите информации треба да содржат:
 - (i) соодветни ознаки кои се бараат со овој член;
 - (ii) во случаи каде постојат меѓународни трансакции со стрелачкото оружје или лесно вооружување, датум на издавање и истекување на соодветни дозволи или одобренија, земјата на извозот, земјата на увозот, транзитни земји, каде што е соодветно, и крајниот примач и описот и количината на артикулите.

Обележувањето на стрелачкото оружје или лесното вооружување треба да се придржува на следните минимални стандарди:

1. Место (локација) на обележувањето

Уникатна или едноставна ознака се става на следниве делови од огнено оружје, имено -

- а) цевката
- б) рамката
- в) лизгач (ако е можно)

2. Производители

Уникатниот знак мора да содржи најмалку три елементи, имено -

- а) Име на производителот,
- б) Земја или место на производство, и
- в) Сериски број.

Еден пример би бил: ХБЕ123456

Каде:

Х се однесува на името на производителот.

БЕ се однесува на меѓународно признат код на земјата на производство (во овој случај БЕ е кодот за Белгија).

123.456 се однесува на серискиот број на стрелачкото оружје или лесното наоружување.

3. Увезени стрелачки оружја и лесно вооружување

Едноставната ознака мора да има најмалку три елементи, имено:

- а) Земјата на увоз
- б) Година на увоз
- в) Индивидуален сериски број ако стрелачкото оружје или лесното вооружување не содржи таков број во времето на увоз

Еден пример би бил: ЗА08123456

Каде:

ЗА се однесува на меѓународно признат код на државата за увоз (во овој случај кодот ЗА е за Јужна Африка)

08 се однесува на годината на увоз (во овој случај 2008)

123.456 однесува на серискиот број на стрелачкото оружје или лесното наоружување (во случај кога тие немаат сериски број)

4. Тековна состојба на стрелачкото оружје и лесното вооружување во сопственост на државата

Уникатниот знак мора да содржи најмалку три елементи, имено:

- а) “” (свезда)
- б) Меѓународно признат код на државата (кодовите се наведени во делот 6 подолу)
- в) Сериски број

Еден пример би бил БИ 123.456

Каде:

БИ е меѓународно признат код за Република Бурунди.

123.456 е постоечкиот сериски број на огненото оружје

5. Меѓународни кодови

Број	Земја	ISO Код
1	Бурунди	BI
2	Демократска Република Конго	CD
3	Џибути	DJ
4	Еритреја	ER
5	Етиопија	ET
6	Кенија	KE
7	Руанда	RW
8	Сомалија	SO
9	Сејшели	SC
10	Судан	SD
11	Танзанија	TZ
12	Уганда	UG

6. Формулар за забележување на податоци

Со цел да се забележат информациите на обележаното огнено оружје, треба да се користи формулар кој ги содржи следните информации:

- а) Име на носителот / институција
- б) Вид на стрелачкото оружје или лесното вооружување
- в) Модел
- г) Калибар
- д) Производител
- ѓ) Сериски број
- е) Година на производство
- ж) Држава / Покраина / Регион / Област
- з) Датумот кога стрелачкото оружје или лесното вооружување било обележано
- и) Име и потпис на службеникот кој е задолжен за обележување

Следниве параметри за обележување треба да се користат како стандард со употреба на машината за обележување **Couth MC 2.000**:

1.	Висина	4mm
2.	Ширина	100%
3.	Фонт	Gulum
4.	Проред	025
5.	Густина	020
6.	Х оска координат	Се разликува по SALW
7.	У оска координат	Се разликува по SALW
8.	Брзина	07
9.	Сила	03
10.	Воздушен притисок	4 Бари

A Брз водич за работење со машината за обележување - South MC 2.000

Овој водич дава напатствија за следниве аспекти:

1. Користење на MC2000 контролор без компјутерски софтвер.
2. Инсталација на компјутерски софтвер.
3. Користење на MC2000 контролор со компјутерски софтвер.
4. Користење на USB адаптерот.
5. Како да се инсталира софтверот по инсталацијата на USB адаптерот.
6. Како да се надминат проблемите ако постои комуникациски проблем.

1. Користење на South Mc2000 контролор без компјутерски софтвер

Користете ги следниве чекори за програмирање на South MC2000 контролер без да се *користи контролорот*.

1. Вклучете го Контролорот.
2. Проверете дали сите промптови се во ред
3. Кога ќе влезете во екранот за уредување изберете F2.
4. Потоа изберете F3 (Вметни објект).
5. Со користење на ротационото лизгачко копче одберете "logotype".
6. Потоа со користење на истото ротационо копче притиснете и одберете RECSA.log.
7. Откако RECSA логото е избрано притисни спресебар и напишете го кодот на државата, а потоа серискиот број на оружјето.
8. Кога серискиот број е напишан, избори F2
9. Потоа изберете F6 (Кодифицирање).
10. Напишете го кодот на државата и серискиот број на оружјето во DMS загради.
11. Откако ќе се направи тоа, поставете ги X и Y координатите со селектирање на F6 и со користење на ротационото копче кое се притиска.
12. Кога ќе се направат овие чекори притиснете на синото копче за тест и тестирајте.
13. Ако операторот е задоволен со позиционирањето и тестот притисни печати. (Зелено копче)

2. Инсталација на компјутерски софтвер

При инсталирање на компјутерски софтвер мора да се следат следниве чекори:

1. Ставете го софтверскиот диск кој ви е обезбеден.
2. Чекајте да се појави преклопувачки прозорец на екранот и потоа селектирајте отворена папка за да се видат фајловите кои користат Windows Explorer.

3. Изберете MCEdit2 папка.
4. Изберете MCEdit2 Икона (црвено).
5. Менито ќе се појави.
6. Кликнете на следно (next) и софтверот треба сам да се инсталира.
7. Откако ќе заврши инсталирањето треба да се појави мени и да се избере заврши (finish).
8. Одете на почеток (start) на десктопот.
9. Сите програми.
10. Изберете South.
11. MCEdit и десен клик.
12. Изберете препрати (Send to).
13. Изберете desktop (Short Cut).
14. Иконата MCEdit2 треба да бидат на вашиот десктоп како кратенка:

3. Користење на South Mc2000 контролор со компјутерски софтвер

Користете ги следниве чекори да се обележи комбинираното користење на компјутерски софтвер и контролер.

1. Изберете софтвер на десктопот.
2. Избери (Вметни објект).
3. Изберете **RECSA логото** и направете простор (притиснете space).
4. Внесете **код** и **Земја и серискиот број на оружјето** и направете простор (притиснете space).
5. Изберете Кодифицирање.
6. Изберете ја правоаголната матрица на податоци.
7. Потоа внесете го кодот на земјата и серискиот број на оружјето БЕЗ празен простор помеѓу карактерите (бројките или буквите).
8. Пренесете ги информациите со избирање на иконата за пренос и потоа одберете ОК.
9. Позиционирајте ја вашата ознака да одговара на вашиот простор за обележување на оружјето со користење на сув тест притиснете го синото копче за симулација означено со T се додека не сте задоволни со местото за обележување. Исто така не заборавајте да ја проверите висината на иглата за обележување на оружјето, а потоа адекватно приспособете ја.
10. Ако сте задоволни притиснете го зеленото копче за обележување.

4. Користење на USB адаптерот

При инсталирање на двигателите (драјвери) на USB адаптерот следете ги следниве чекори:

1. Внеси го дискот на USB адаптерот.

2. Чекај да се појави преклопувачкиот прозорец, потоа изберете отвори папка за да ги видите фајловите кои користат Windows Explorer.
3. Изберете USB I / O папка.
4. Изберете UTS1009 папка.
5. Изберете папка на оперативниот систем кој го користите, на пример: Vista или Windows XP.
6. Изберете инсталирање.
7. Двигателот (драјверот) сам ќе се инсталира, според инструкциите се до завршувањето.
8. Ставете го кабелот на USB адаптерот во USB портата на компјутерот.
9. Прикачи го LPT кабел на USB адаптерот.
10. Прикачи го LPT кабелот сега до контролорот од COM 1.

5. Како да се конфигурира COM портата по инсталацијата на USB адаптерот

Следете ги следните чекори по инсталирањето на USB адаптерот.

1. Оде на START на десктопот.
2. Изберете Control Panel
3. Изберете СИСТЕМ
4. Изберете ХАРДВЕР
5. Изберете DEVICE MANAGER.
6. Device Manager мени ќе се отвори, барате PORTS (LPT & COM)
7. Видете кој Com е избран, на пример: Com 1
8. Затворете ги сите преклопувачки менија
9. Оде на MCedit2 Програма
10. Изберете ОПЦИИ (Почеток на екран)
11. Изберете комуникации
12. Изберете порти (PORTS)
13. Изберете го истиот COM број како што беше видено во чекор 7.
14. Рестартирајте го компјутерот

6. Решавање на проблеми ако има проблеми во комуникациите

Следниве чекори мора да се спроведат кога MC2000 контролорот не успева да комуницира со компјутерскиот софтвер.

1. Оде на START на десктопот.
2. Изберете Control Panel
3. Изберете СИСТЕМ
4. Изберете ХАРДВЕР

5. Изберете DEVICE MANAGER.
6. Device Manager мени ќе се отвори, барате PORTS (LPT & COM)
7. Видете кој Com е избран, на пример: Com 1
8. Затворете ги сите преклопувачки менија
9. Одете на MCedit2 Програма
10. Изберете ОПЦИИ (Почеток на екран)
11. Изберете комуникации
12. Изберете порти (PORTS)
13. Изберете го истиот COM број како што беше видено во чекор 7.
14. Рестартирајте го компјутерот

Централното одделение на југоисточна и источна Европа за контрола на стрелачко оружје и лесно вооружување (SEESAC) има мандат од Програмата за развој на Обединетите нации и на Советот за регионална соработка за поддршка на сите меѓународни и национални засегнати страни за зајакнување на националниот и регионалниот капацитет за контрола и намалување на ширењето и злоупотребата на стрелачкото оружје и лесното вооружување, а со тоа и да придонесе за поголема стабилност, безбедност и развој во југоисточна и источна Европа..

За дополнителни информации контактирајте:

Раководител на тимот, SEESAC
Хаџи Мелантијева 30
11000 Белград
Србија

Тел: (+381) (11) 344 6353 (+381) (11) 344 6353, 383 6972, 383 6974

Факс: (381) (11) 344 6.356

www.seesac.org

**Обележување на увезеното огнено оружје според Протоколот на ОН за огнено оружје,
Белград, 2010**

Признанија

Овој извештај беше истражуван и напишан од Илхан Беркол помеѓу јуни и ноември 2009 година. Извештајот беше спроведен со великодушна помош на Кралството Норвешка.

© SEESAC 2010. – Сите права се задржани

ISBN: 978-86-7728-127-4

Ставовите изразени во овој извештај се ставови на авторите и не ги одразуваат оние на Советот за регионална соработка, или на Програмата за развој на Обединетите нации. Употребените ознаки и презентацијата на материјалот во оваа публикација не го содржи ставот на Советот за регионална соработка, или на Програмата за развој на Обединетите нации во врска со 1) правниот статус на која било земја, територија или област, или на нивните органи или вооружени групи, или 2) разграничувањето на нејзините граници или ограничувања.

**OBELEŽAVANJE UVEZENOG VATRENOG ORUŽJA
PREMA PROTOKOLU UN O VATRENOM ORUŽJU**

Sadržaj

1. UVOD	59
2. Sprovođenje Protokola o vatrenom oružju na regionalnom nivou.....	59
2.1. Evropski nivo.....	59
2.2. OEBS	60
2.3. Drugi regionalni instrumenti.....	60
3. Sprovođenje na nacionalnom nivou	60
3.1. Nacionalni zakoni	60
3.2. Nacionalna praksa i procesi	61
3.2.1. Afrika	61
3.2.2. Severna i Južna Amerika.....	62
3.2.3. Azija	63
3.2.4. Evropa (EU)	63
3.2.5. Evropa (zemlje koje nisu članice EU)	66
3.3. Zaključak.....	67
4. Pregled tehnika za stavljanje uvoznih oznaka	69
4.1. Žigosanje.....	69
4.2. Mehaničko urezivanje	69
4.3. Lasersko urezivanje	70
5. Primeri metoda obeležavanja koji se trenutno koriste	71
5.1. Najrobi protokol i RECSA.....	71
5.2. Sistem obeležavanja u Južnoafričkoj Republici	71
6. Zaključak	72
ANEKS: Smernice za obeležavanje SALW u okviru Najrobi protokola	73
Uvod	73
Kratak vodič za rukovanje mašinom za obeležavanje Couth MC 2000	77

1. UVOD

Protokol protiv ilegalne proizvodnje vatrenog oružja, njegovih delova i municije, i trgovine njima¹ stupio je na snagu 3. jula 2005. Prema članu 8. Protokola o vatrenom oružju, kada se radi o obeležavanju vatrenog oružja, države treba da usvoje i sprovedu odgovarajuće mere za obeležavanje vatrenog oružja u trenutku proizvodnje, uvoza i transfera iz državnih zaliha za potrebe civila kako bi se obezbedilo da se oružje može pratiti. Praćenje vatrenog oružja predviđeno je članom 12. Protokola o vatrenom oružju. Obeležavanje je prvi stepen praćenja, a vrši se zajedno sa odgovarajućom procedurom registracije vatrenog oružja, kao što se navodi u članu 7. Protokola. Neophodna veza između obeležavanja, registracije i praćenja se takođe ističe u Međunarodnom instrumentu koji omogućuje državama da prate SALW² u formi sličnih odredbi kada je u pitanju obeležavanje kao i u Protokolu o vatrenom oružju (Odeljak III – stav 8.b).

Protokol o vatrenom oružju postavlja minimalne standarde koji se moraju sprovoditi u okviru domaćih zakona. U skladu sa članom 34(3) Konvencije³ države se podstiču da usvoje strože mere u domaćim zakonima kada god smatraju da bi to bilo korisno za sprečavanje i borbu protiv transnacionalnog organizovanog kriminala.

Ova studija predstavlja pregled nacionalnih propisa za obeležavanje uvezenog vatrenog oružja u zemljama koje sprovode Protokol o vatrenom oružju. U njoj su date brze smernice za adekvatno obeležavanje vatrenog oružja, naročito u trenutku uvoza. Ona takođe sadrži i pregled različitih metoda obeležavanja koje države mogu koristiti uz odredbe koje se odnose na obeležavanje nakon procesa proizvodnje uopšte, a posebno obeležavanje uvezene robe. Konačno, u njoj su dati neki pokazatelji procesa obeležavanja.

Prilikom donošenja zakona i praktičnih mera o obeležavanju, registraciji i praćenju oružja, države treba da uzmu u obzir dve inicijative unutar UN: buduće Vodiče i model zakona koji trenutno radi Kancelarija UN za drogu i kriminal (UNODC) u cilju sprovođenja Protokola o vatrenom oružju,⁴ kao i međunarodne standarde kontrole streljačkog oružja (ISACS)⁵ koje trenutno razvija Akcija koordinacije UN na planu streljačkog oružja (eng. 'Coordinating Action on Small Arms – CASA') za potrebe država. Postoje i moduli ISACS o obeležavanju i vođenju evidencije, kao i o praćenju oružja.

2. Sprovođenje Protokola o vatrenom oružju na regionalnom nivou

2.1. Evropski nivo

Nova evropska Direktiva o nabavci i posedovanju oružja,⁶ premda izmenjena i dopunjena tako da uvodi Protokol o vatrenom oružju u evropsko zakonodavstvo, ne sadrži odredbe o obeležavanju uvezene robe. Ona sadrži odredbe vezane za jedinstveno obeležavanje vatrenog oružja i/ili delova, uključujući ime proizvođača, zemlju ili mesto proizvodnje, serijski broj i godinu proizvodnje (članovi 4.1 i 4.2). Oznaka se stavlja na ključnu komponentu vatrenog oružja.

Ova direktiva takođe predviđa obeležavanje svakog elementarnog paketa municije oznakom koja sadrži ime proizvođača, broj serije, kalibar i tip municije.

Ako u trenutku uvoza originalna oznaka ne ispunjava zahteve Direktive EU, zemlja uvoznik treba da na odgovarajući način obeleži oružje i/ili njegov deo, i/ili paket municije nezavisno od obeležavanja prilikom uvoza.

¹ "Protokol protiv ilegalne proizvodnje vatrenog oružja, njegovih delova i municije, i trgovine njima, koji dopunjava Konvenciju Ujedinjenih nacija protiv trans-nacionalnog organizovanog kriminala", Dokument UN A/RES/55/255, 8. juni 2001.

² "Međunarodni instrument koji omogućuje državama da identifikuju i prate nelegalno streljačko i lako oružje na pravovremen i pouzdan način," Dokument UN A/60/88, 27. juni 2005.

³ "Konvencija Ujedinjenih nacija protiv transnacionalnog organizovanog kriminala," A/RES/55/25, 15. novembar 2000.

⁴ U te svrhe UNODC je organizovao sastanak stručnjaka od 2-6 novembra 2009. u Beču, na kojem je bio prisutan i makedonski predstavnik.

⁵ Vidi: "Konsultacije o razvoju međunarodnih standarda kontrole streljačkog oružja," Kratki izveštaj, CASA, Ženeva, 24-25. novembar 2008. ISACS će biti prisutan na Dvogodišnjem sastanku država idućeg juna.

⁶ Direktiva 2008/51/EZ Evropskog parlamenta i Saveta, 21. maj 2008.

Kako za vatreno oružje tako i za municiju, države članice mogu odlučiti da primenjuju Konvenciju o uzajamnom prepoznavanju otisaka na streljačkom oružju od 01. 1969.⁷

2.2. OEBS

Priručnik OEBS-a o streljačkom i lakom naoružanju (SALW)⁸ zahteva tri različita tipa dodatnih oznaka: uvozna oznaka, oznaka pripadnosti (za vojsku i snage bezbednosti) i oznake o izvršenom ispitivanju i sertifikaciji. Na uvoznoj oznaci treba da stoji zemlja uvoza i, ako je moguće, i godina uvoza.

2.3. Drugi regionalni instrumenti

Nekoliko drugih regionalnih instrumenata, kao što je Konvencija ECOWAS,⁹ OAS Konvencija,¹⁰ SADC protokol¹¹ i Najrobi protokol,¹² imaju odredbe o obeležavanju uvezenog oružja. OAS Konvencija zahteva da uvoznik bude identifikovan. Ovi instrumenti nisu u suprotnosti sa Protokolom o vatrenom oružju i imaju proaktivnu ulogu u uvođenju odredbi o obeležavanju oružja u nacionalne zakone.

3. Sprovođenje na nacionalnom nivou

3.1. Nacionalni zakoni

Protokol UN o vatrenom oružju trenutno je potpisalo 147 zemalja, a 151 država ima status članica. Oko 1/4 zemalja zahteva da se oružje obeležava nakon proizvodnje ili uvoza i/ili su u procesu izmena i dopuna svojih nacionalnih zakona kako bi sadržali odredbe na tu temu.¹³

U Podсахarskoj Africi, države Mali, Burundi, Ruanda i Južnoafrička Republika u okviru svojih zakona imaju odredbe o obeležavanju oružja. Nekoliko drugih zemalja, kao što su napr. Demokratska Republika Kongo, Kenija, Togo, Burkina Faso, Tanzanija i Bocvana trenutno rade na izmeni svojih nacionalnih zakona kako bi ispunili ovaj zahtev.

U zakonima obe Amerike, Brazila, Čilea, Kolumbije, Gvatemale, Paragvaja, SAD-a i Urugvaja postoje odredbe o obeležavanju uvezene robe. Kanada, Ekvador i Jamajka trenutno uvode ovakve odredbe u svoje nacionalne zakone.

Azija, Kina, Filipini i Samoa imaju odredbe o obeležavanju uvezenog oružja. Australija, Japan, Indija, Novi Zeland i Tajland trenutno razmatraju da uvedu ovakve odredbe u svoje nacionalne zakone.

Među zemljama EU, Austrija, Nemačka, Italija, Letonija, Litvanija, Poljska, Rumunija i Slovačka imaju odredbe koje zahtevaju jasnu identifikaciju zemlje uvoznika. Sedam zemalja trenutno uvode ove odredbe u svoje nacionalne

⁷ U okviru CIP-a [*Međunarodna stalna komisija*] koja okuplja ustanove za testiranje i ispitivanje kvaliteta oružja (eng. Proof Houses) iz 14 zemalja (vidi: <http://www.cip-bp.org/>)

⁸ "Vodič u najbolju praksu obeležavanja, vođenja evidencije i mogućnosti praćenja streljačkog i lakog oružja", u "Priručniku o najboljoj praksi vezanoj za streljačko i lako naoružanje," OEBS, 2003, Odeljak 2, Deo III.

⁹ Konvencija Ekonomske zajednice zapadnoafričkih država o SALW, pripadajućoj municiji i drugim materijalima, 14. juni 2006, član 18, stav 2, tačka c).

¹⁰ Inter-američka konvencija protiv nelegalne proizvodnje i trgovine vatrenim oružjem, municijom, eksplozivima i drugim srodnim materijalima, Organizacija američkih država, 14. novembar 1997, član VI, stav 1, tačka b); i model zakona o obeležavanju i praćenju vatrenog oružja i municije, OAS (CIFTA), Poglavlje II.

¹¹ Protokol Južnoistočne afričke razvojne zajednice o kontroli vatrenog oružja, municije i srodnog materijala, 14. avgust 2001, član 9.

¹² Najrobi protokol za sprečavanje, kontrolu i smanjenje količine streljačkog i lakog oružja u Regionu Velikih jezera i Afričkom rogu, 21. april 2004, član 7(b); i "Smernice o najboljoj praksi vezanoj za sprovođenje Najrobi protokola," RECSA, stav.1.3.

¹³ "Komparativna analiza instrumenata i prakse obeležavanja SALW nakon proizvodnje," UNIDIR, maj 2009. Ovo istraživanje zasniva se na upitniku koji su ispunile 94 zemlje.

zakone: Finska, Mađarska, Irska, Holandija, Slovenija, Španija i Švedska. Zemlje kao što su Češka Republika, Danska i Estonija trenutno ne razmatraju uvođenje ovakvog zahteva u bliskoj budućnosti.¹⁴

Među ostalim evropskim zemljama, Makedonija i Norveška u svojim zakonima imaju odredbe koje se odnose na obeležavanje uvezenog oružja. Norveška primenjuje ovakve odredbe i na svoje oružane snage. Švajcarska, Srbija i Hrvatska trenutno rade na dopuni svojih zakona tako da obuhvate i obeležavanje uvezenog oružja. Rusija je izjavila da ne uvozi oružje.

Na Bliskom istoku samo Turska je izjavila da za zaplenjeno i oduzeto vatreno oružje postoje oznake koje se stavljaju nakon proizvodnje.¹⁵ Turska trenutno radi na obnovi svojih nacionalnih zakona o vatrenom oružju i municiji.

Za druge zemlje u različitim regionima ne postoje relevantne informacije u vezi sa obeležavanjem uvezenog oružja.¹⁶

3.2. Nacionalna praksa i procesi

3.2.1. Afrika

Mali: oznake sadrže zemlju i godinu uvoza, kao i informacije o imenu i adresi uvoznika. Ovo se primenjuje na sve vrste vatrenog oružja za potrebe države, privrede i fizičkih lica. Uvozne oznake stavljaju zemlja izvoznik na zatvarač vatrenog oružja.

Burundi: svo uvezeno ili proizvedeno vatreno oružje treba da bude obeleženo. Oznaka treba da sadrži zemlju, godinu i individualni serijski broj za potrebe praćenja. Svo vatreno oružje u Burundiju mora biti obeleženo ISO šifrom Burundija (BI) koja se stavlja na cev, ram i, u zavisnosti od slučaja, na zatvarač (pištolji).

Ruanda: svo vatreno oružje se obeležava posebnim znakom da bi se odvojilo oružje u posedu države od oružja koje pripada fizičkim licima (obeležavanje po završetku procesa proizvodnje). Oznake vezane za uvoz sadrže zemlju uvoza, godinu uvoza i podatke o uvozniku (ime i adresu). Vidi takođe obeležavanje uvezenog oružja u okviru Najrobi protokola u daljem tekstu.

Južnoafrička Republika: oznake vezane za izvoz sadrže zemlju i godinu uvoza, zajedno sa imenom i adresom uvoznika. Uvoznik se povezuje sa identifikacionim brojem vatrenog oružja koji dodeljuje Južnoafrička policija (tj. ZA 08 123456 77: Južnoafrička Republika, godina i serijski broj, 77 označava uvezeno vatreno oružje). Oznake se metodom žigosanja, urezivanja, utiskivanja ili graviranja stavljaju na dubinu od najmanje 0,20mm na cev ili sanduk, ili na cev i ram, uz prethodnu saglasnost Registratora.¹⁷

Registrator može naložiti da svaki uvezeni komad oružja, koji nema proizvođački serijski broj, ili koji je duplikat nekog drugog, bude obeležen dodatnom identifikacionom oznakom, koju on ili ona izabere.

Oznake o uvozu stavljaju ovlašćeni oružari ili proizvođači, a troškove stavljanja oznake snosi uvoznik /zakonski vlasnik.

Na vatreno oružje u posedu zvaničnih institucija dodatno se stavlja jedinstveni simbol ustanove. Podaci o svom vatrenom oružju se beleže u jedinstvenoj bazi podataka Centralnog registra vatrenog oružja.

Zahtevi Najrobi protokola: u okviru Najrobi protokola, Regionalni centar za streljačko oružje (RECSA), koji je koordinator Protokola, utvrdio je smernice (vidi Aneks izveštaja) za obeležavanje SALW i obezbedio je mašine za

¹⁴ *Ibid.*

¹⁵ *Ibid.*

¹⁶ Neke dodatne informacije mogu se dobiti iz nacionalnih izveštaja država o sprovođenju Akcionog programa UN o SALW: <http://disarmament.un.org/cab/salw-nationalreports.html>

¹⁷ Propisi vezani za kontrolu vatrenog oružja u Južnoafričkoj Republici, stav 28, "Identifikacione oznake na vatrenom oružju", u skladu sa Zakonom o kontroli vatrenog oružja iz 2000, stav 23.

obeležavanje za države koje su finansirane od strane SAD-a, kako za oznake po završetku proizvodnje tako i za oznake o uvezenom oružju.

Uvozne oznake treba da sadrže zemlju i godinu uvoza, kao i individualni serijski broj, ako oružje nije imalo broj u trenutku uvoza (stav 3. Smernica).

3.2.2. Severna i Južna Amerika

Čile: uvozne oznake sadrže podatke o imenu i adresi uvoznika i stavljaju se na cev uz pomoć tehnike urezivanja. Ove uvozne oznake plaća uvoznik. Postoji državna agencija koja je odgovorna za stavljanje oznaka.¹⁸

Kolumbija: oznake koje se stavljaju u trenutku uvoza treba da sadrže zemlju i godinu uvoza, kao i oznaku Kolumbijske vojne industrije (Industria Militar de Colombia), koja je nadležni organ za stavljanje oznaka, ako oružje nije obeleženo u zemlji izvoza. Oznake se stavljaju na cev i sanduk, a troškove snosi izvoznik ili uvoznik u zavisnosti od mesta oznake.

Urugvaj: oznake stavljene u trenutku uvoza označavaju zemlju (UY) i godinu uvoza i identifikuju uvoznika (ime i adresa).¹⁹ Oznake stavlja izvoznik ili Ogranak vojske za naoružanje i materijal, ukoliko oružje nije obeleženo pre uvoza. Oznake se stavljaju uz pomoć tehnika urezivanja, bez naplate.

Brazil: prema brazilskim zakonima i propisima, uvezeno vatreno oružje treba da bude označeno imenom uvoznika.²⁰ Vatreno oružje koje se uvozi za snage bezbednosti nosi iste oznake kao da je proizvedeno u Brazilu.²¹ Oznake koje se stavljaju u trenutku proizvodnje sadrže (član 3. Odluke broj. 022- DMB, 15. septembar 2000), pored imena proizvođača, zemlje i serijskog broja, i oznaku modela i kalibar, kao i godinu proizvodnje ako ona već nije navedena u jedinstvenom serijskom broju: primer: **TZI 96771**, T=9mm, Z=2006, I=septembar i broj.

Za vatreno oružje izvezeno iz Brazila, zakon zahteva²² da se pored klasičnih oznaka stavi i ime ili simbol zemlje destinacije, kako bi se olakšalo zemlji uvozniku.

Državna agencija nadležna za stavljanje oznaka je Vojno odeljenje za logistiku. Minimalna dubina na koju se urezuju oznake je 0,10mm i 0,20mm za serijski broj, a mogu se urezivati laserom.

Obeležavanje municije²³ se vrši tako da svako pakovanje²⁴ iz iste ture/serije sadrži propisane informacije.²⁵

SAD: izvod iz američkog zakona²⁶ koji se odnosi na identifikacione oznake: "ime (ili priznata skraćena) proizvođača, ili autora, i ako je primenjivo, i uvoznika; kada se radi o oružju kućne izrade, grad i država (ili njihova priznata skraćena) u kojima se nalazi sedište proizvođača ili uvoznika, ili u kojima je vatreno oružje napravljeno; a kada se radi o uvezenom oružju, ime zemlje u kojoj je proizvedeno i grad i država (ili priznata skraćena)

¹⁸ "Komparativna analiza instrumenata i prakse obeležavanja SALW nakon proizvodnje," (op.cit).

¹⁹ *Ibid.*

²⁰ Odluka LOG 14-D od 20. oktobra 2005. o identifikaciji vatrenog oružja (član 10)

²¹ *Ibid.* (član 11).

²² *Ibid.* (član 9).

²³ Član 4. brazilskog Zakona o obeležavanju municije (Odluka br.16 D LOG od 28. decembra 2004): "Sva municija koja se stavlja u promet na nacionalnoj teritoriji a koristi se za vatreno oružje sa olučenim cevima kalibra .380, .38, .357, 9mm, .40, .45, 5.56mm, .30, 7.62mm i .50, i sa neolučenim cevima kalibra 12, kada je namenjena za upotrebu u institucijama navedenim u članu 6, tačke I i IV Zakona broj 10.826 iz 2003. godine, mora da ima otisak na glavnom delu čaure kojim se garantuje jedinstvena identifikacija **serije** kojoj komad municije pripada, kao i **kupca**."

²⁴ Član 3. brazilskog Zakona o obeležavanju municije (Odluka broj 16 D LOG od 28. decembra 2004): "Sva municija koju stavljaju u promet na nacionalnoj teritoriji proizvođači ili uvoznici mora da se nalazi u **pakovanjima** obeležanim po sistemu bar-kodova. Bar-kod na osnovu kojeg se identifikuje proizvođač, komercijalni kupac, proizvod i broj proizvodne serije mora biti urezan (ili otisnut) na kutiji (kontejneru) u kojem se isporučuje municija kako bi se omogućila njena jedinstvena identifikacija. Nalepnice i dodatne trake ne smatraju se standardom."

²⁵ To može biti nalepnica koja se stavlja na pakovanje, ali oznake sa informacijama se mogu takođe direktno staviti na pakovanje.

²⁶ Zakon o kontroli oružja iz 1968, Javni zakon 90-618 SAD-a: §178.92 i §179.102 "Identifikacija vatrenog oružja."

uvoznika.” Oznake se mogu staviti urezivanjem, izlivanjem, žigosanjem na sanduku, cevi ili ramu. Na oznaci treba da stoji i godina uvoza.

Državna agencija nadležna za obeležavanje oružja je Biro za alkohol, duvan, vatreno oružje i eksplozive (BATF). Troškove obeležavanja plaća kupac, uvoznik ili proizvođač.

3.2.3. Azija

Kina: oznake koje se stavljaju u trenutku uvoza sadrže zemlju i godinu uvoza i stavljaju se na glavne komponente vatrenog oružja, kao što je sanduk, zatvarač (na pištolju) ili ram.²⁷

Primer: CN ABCDEFG (šifra zemlje i kategorija oružja) i 12345-05-111 (serijski broj, godina, fabrički broj).

Pakovanje takođe sadrži standardne oznake sa informacijama kao što je veličina pakovanja, broj komada, ukupna masa, broj kontejnera, simbol za opasnu robu, simbol za skladištenje i transport, broj kutije itd.

Indija: ako oznaka ne sadrži zemlju porekla, u trenutku uvoza stavlja se oznaka sa identifikacijom uvoznika.²⁸ SALW proizvedeno u Indiji se obeležava u skladu sa Međunarodnim instrumentom UN za praćenje (oružja), stav 8a.

Filipini: oznake koje se stavljaju u trenutku uvoza sadrže zemlju i godinu uvoza i identifikaciju uvoznika (ime i adresu). Oznake se urezuju na ram. Državna agencija nadležna za stavljanje oznaka je Odeljenje nacionalne odbrane pri vojsci. Sv uvezeno SALW pregleda Carinska kancelarija (BOC) i Odsek za vatreno oružje i eksplozive Filipinske nacionalne policije (FED-PNP) u mestu ulaska.²⁹

3.2.4. Evropa (EU)

Austrija: oznake koje se stavljaju u trenutku uvoza sadrže ime i adresu uvoznika. One se stavljaju na cev tehnikama laserskog ili mehaničkog urezivanja, a troškove plaća uvoznik. Državna agencija koja nadgleda obeležavanje je Trgovinska uprava.

Vatreno oružje takođe nosi oznake izvršenog testiranja i utvrđivanja kvaliteta (sertifikacije).³⁰ Mesec i godina moraju biti vidljivi pored oznake sertifikacije na svakom komadu streljačkog oružja, na svakoj cevi a kada se radi o revolverima, na okviru.³¹ Austrijska ustanova za ispitivanje i utvrđivanje kvaliteta takođe proverava oznake na kojima treba da stoji ime proizvođača ili onoga ko je oznaku stavio, serijski broj i kalibar.

Nemačka: prema nacionalnom izveštaju “svo ratno naoružanje i vatreno oružje, koje se proizvodi u Nemačkoj u komercijalne svrhe, ili se uvozi ili na drugi način prenosi u Nemačku, mora biti obeleženo jedinstvenim znakom proizvođača ili uvoznika. Ova oznaka mora biti lako prepoznatljiva i nepromenljiva.”³²

Svaki komad oružja Federalne vojske je nedvosmisleno obeležen, a na oznaci stoje sledeće informacije: proizvođač, tip oružja, kalibar, mesec i godina isporuke *franco fabrica*, serijski broj, žig izvršene sertifikacije, eventualno i dodatne oznake kao što je primera radi, informacija o održavanju. Nemačka je započela proces uvođenja žiga “DE” kao centralnog identifikacionog koda.

Proizvođači oružja i trgovci oružjem su u obavezi da obezbede da svaki komad vatrenog oružja bude obeležen znakom koji sadrži podatke o njihovom imenu, tipu municije i serijskom broju.

²⁷ Vidi Dodatak iz 2008. Nacionalnom izveštaju za Akcioni program UN o SALW: http://disarmament.un.org/cab/bms3/1BMS3Pages/1NationalReports/China_E.pdf

²⁸ Vidi “Nacionalne prakse obeležavanja”, u Nacionalnom izveštaju Indije iz 2008. za Akcioni program UN o SALW.

²⁹ Vidi Nacionalni izveštaj Filipina za 2008.g. za Akcioni program UN o SALW.

³⁰ U skladu sa CIP-om [Međunarodnom stalnom komisijom], op.cit.

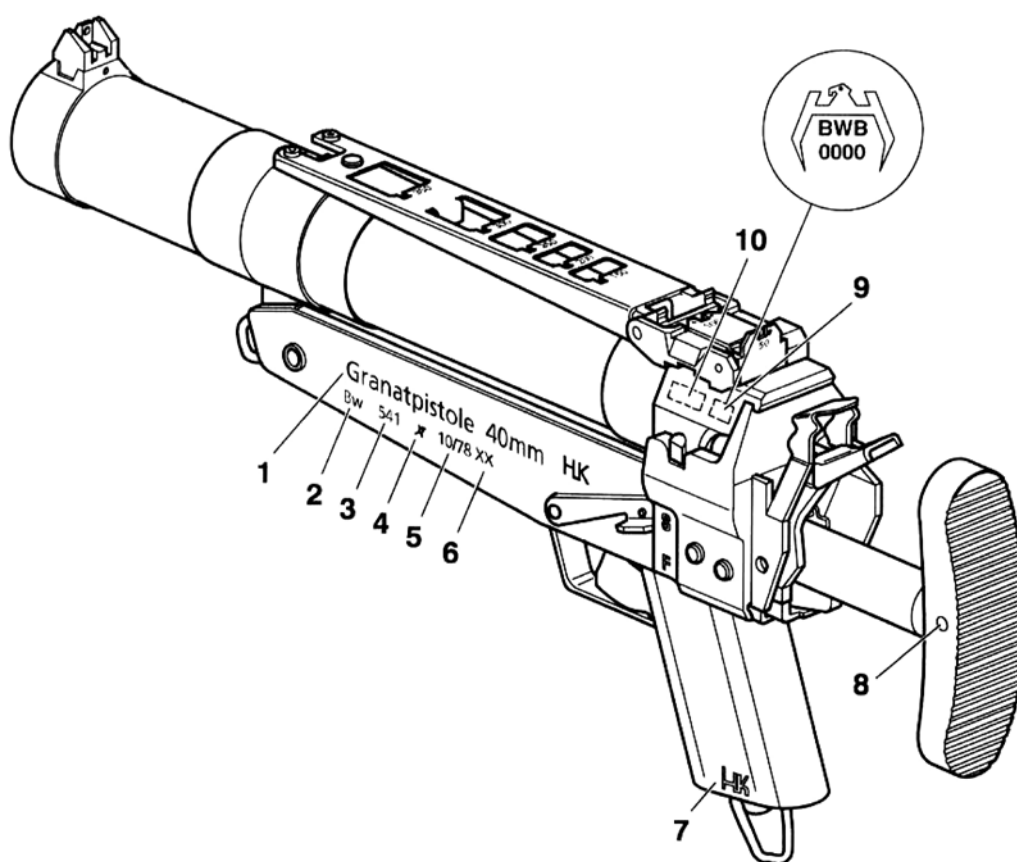
³¹ Austrijski Nacionalni izveštaj za 2007. za Akcioni program UN.

³² Nemački Nacionalni izveštaj za Akcioni program UN o SALW za 2008. godinu: <http://disarmament.un.org/cab/bms3/1BMS3Pages/1NationalReports/Germany%20sent%2027%20Mar.pdf>

Žig o izvršenom testiranju i sertifikaciji³³, kao i oznaka vlasništva – primera radi, “BMI” znači da se oružje nalazi u posedu Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova – se utiskuje ili urezuje na svo oružje koje koriste federalni organi vlasti. U delu proizvođačke oznake o izvršenom testiranju i sertifikaciji nalazi se i zemlja proizvodnje (vidi u nastavku: Slika.1 primer nemačkih oznaka iz nacionalnog izveštaja, koje obuhvataju i oznake za izvršeno testiranje i sertifikaciju).

Francuska: prema nacionalnom izveštaju o SALW, ne postoje zakonske odredbe o obeležavanju uvezene robe, ali u praksi se vatreno oružje obeležava oznakom koja sadrži ime proizvođača ili robnu marku, alfanumerički serijski broj, kalibar. Svi glavni delovi koji nisu zamenljivi treba da budu obeleženi serijskim brojem. Svo oružje namenjeno vojsci obeležava *Délégation Générale pour l'Armement* (DGA). Vatreno oružje za potrebe civila obeležava Ustanova za testiranje i sertifikaciju oružja Saint-Etienne, prema propisima CIP.

Slika 1. Obeležavanje nemačkog vatrenog oružja

1. Oznaka tipa
2. Žig vlasništva
3. Proizvođački broj
4. Asterisk za centar za održavanje sistema
5. Mesec/godina proizvodnje
6. Žig o izvršenom testiranju i sertifikaciji /žig o izvršenoj inspekciji
7. Proizvođački žig (HK = Heckler and Koch)
8. Oznaka za modifikovani držač
9. Žig o izvršenom testiranju i sertifikaciji
10. Poslednje 3 cifre su broj artikla

Italija: prema nacionalnom izveštaju o SALW, uvozne oznake sadrže godinu uvoza i oznake Republike Italije ili neke druge oznake u slučaju da se oružje uvozi izvan EU.³⁴

³³ U skladu sa CIP-om [Stalna međunarodna komisija], op.cit.

³⁴ Vidi italijanski Nacionalni izveštaj za Akcioni program UN za 2008.

Odlomak iz nacionalnog izveštaja:

“Oznake koje se stavljaju prema napred-navedenoj specifikaciji omogućavaju da se svaki komad vatrenog oružja može na jedinstven način identifikovati i pratiti”:

Civilno / sportsko tržište

- Model vatrenog oružja
- Kalibar
- Ime proizvođača
- Logo proizvođača
- Zemlja porekla
- Serijski broj
- Ako je primenljivo, nacionalni kataloški broj, u skladu sa italijanskim Zakonom broj 110/75
- Žig nacionalne ustanove za testiranje i sertifikaciju:
 - Godina proizvodnje
 - Testiranje na povećani pritisak
- Za tržište SAD-a, samo ime, grad i država uvoznika.

Vojno tržište (vojno oružje, identifikovano prema italijanskom Zakonu broj 110/75)

- Model vatrenog oružja
- Kalibar
- Ime proizvođača
- Logo proizvođača
- Zemlja porekla
- Serijski broj
- Ako je potrebno, žig nacionalne ustanove za testiranje i sertifikaciju:
 - Godina proizvodnje
 - Testiranje na povećani pritisak
- Za tržište SAD-a, samo ime, grad i država uvoznika.
- Ako je potrebno, oznake NSN (broj NATO lagera),
- Za italijanske državne snage bezbednosti – žigosanje koje vrše vojni inspektori za utvrđivanje kvaliteta.

Metode obeležavanja koje se koriste su urezivanje i žigosanje.

Litvanija: Litvanski zakon o kontroli oružja i municije zabranjuje uvoz neobeleženog ili neadekvatno obeleženog vatrenog oružja (član 24). Uvozne oznake sadrže šifru zemlje LT.³⁵ Oružje se obeležava mehaničkim ili laserskim urezivanjem, a oznake stavlja uvoznik ili proizvođač (član 21.2.10).

Državna struktura nadležna za obeležavanje oružja je litvanski Fond za naoružanje.

Poljska: uvozne oznake sadrže zemlju i godinu uvoza i informacije o imenu i adresi uvoznika kako za državno tako i za vatreno oružje u komercijalne svrhe.³⁶ Oznake stavlja zemlja izvoznik na ključne komponente vatrenog oružja. U slučaju da nedostaju odgovarajuće oznake, njih naknadno stavlja uvoznik.

Rumunija: oznake koje se stavljaju u trenutku uvoza sadrže zemlju i godinu uvoza i obuhvataju kako državno tako i oružje u komercijalne svrhe. Oznake na oružju sastoje se od tri alfanumeričke grupe:³⁷

- 1) ROXXX (RO za Rumuniju, i tri poslednje za proizvođača);
- 2) Druga grupa velikih slova od A do D koja odgovara kategoriji oružja i još dve 'cifre' koje se odnose na karakteristike oružja;
- 3) Treća grupa sastoji se od cifara za godinu, odnosno za serijski broj.

Serijski broj određuje svake godine Vlada za svaki tip oružja i on je jedinstven.

Slovačka: oznake koje se stavljaju u trenutku uvoza pokazuju zemlju uvoza i odnose se na komercijalno vatreno oružje. One se urezuju na cev i čauru. Troškove obeležavanja uvezenog oružja snosi uvoznik.

Ne-gradinska agencija Konstrukta ima ovlašćenje od države za stavljanje oznaka.

Španija: postojeći propisi ne zahtevaju dodatno obeležavanje u trenutku uvoza ako su uslovi pod kojima se vrši obeležavanje u skladu sa postojećim uslovima koje propisuje španski zakon. Potrebno je utvrditi neke zajedničke kriterijume u cilju usklađivanja sa Protokolom o vatrenom oružju i nedavnim izmenama Direktive EU o nabavci vatrenog oružja.³⁸

Nacionalni sistem obeležavanja oružja je opisan u članu 28. propisa o oružju koji su doneseni na osnovu Kraljevske odluke od 29. januara 1994. (br. 137/1993). Svaki državni kor ima različitu skraćenicu. Oznake sadrže šifru proizvođača, tip, serijski broj koji počinje svake godine brojem 1, poslednje dve cifre godine proizvodnje, skraćenicu državne strukture i zvanični žig o izvršenoj sertifikaciji prema CIP-u. Oznake kontroliše ustanova za testiranje i sertifikaciju (BOPE).

Oznake se stavljaju žigosanjem, ili nekim drugim procesom koji garantuje trajnost oznake, i to na rukohvat odnosno ram (puške i revolveri, oružje sa olučenim cevima), na ležište metka i cevi (sačmare). Oznake o izvršenoj sertifikaciji se nalaze na ključnim komponentama kao što je cev ili zatvarač.

3.2.5. Evropa (zemlje koje nisu članice EU)

Norveška: oznake koje se stavljaju u trenutku uvoza sadrže zemlju i godinu proizvodnje i odnose se samo na državni uvoz. Njih stavlja zemlja izvoznik. Ove oznake proverava Ministarstvo odbrane. Dodatne oznake koje

³⁵ "Nalog direktora Fonda za naoružanje broj 1A-79 od 30. novembra 2004. o pravilima obeležavanja uvezenog oružja" postavlja zahteve i utvrđuje procedure za obeležavanje (u Litvaniji): http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=246931&p_query=&p_tr2= i izmene i dopune od 25. aprila 2005. (na litvanskom): http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=255091&p_query=&p_tr2=

³⁶ "Komparativna analiza instrumenata i prakse obeležavanja SALW nakon proizvodnje," (op.cit).

³⁷ Vidi rumunski Nacionalni izveštaj za Akcioni program o SALW za 2008: [http://disarmament.un.org/cab/bms3/1BMS3Pages/1NationalReports/Romania\(E\).PDF](http://disarmament.un.org/cab/bms3/1BMS3Pages/1NationalReports/Romania(E).PDF)

³⁸ Vidi španski Nacionalni izveštaj za Akcioni program o SALW za 2008.

se stavljaju nakon završenog procesa proizvodnje je slovo N uz krunu – za vladu, čime su ispunjeni uslovi za obeležavanje uvezenog oružja u posedu države.

Sva municija koja se proizvodi u Norveškoj i uvozi u nju obeležena je oznakom koja sadrži jedinstven broj serije, godinu i proizvođača u skladu sa određenim standardima.

Švajcarska: obeležavanje uvezenog oružja je trenutno u fazi uvođenja u zakon.³⁹ Uvezeno oružje, međutim, treba da bude u skladu sa postojećom praksom obeležavanja za SALW koje pripada Švajcarskoj armiji.⁴⁰ Za stavljanje oznaka nadležna je Agencija za vojne nabavke:

- Slovo A za Oružane snage i Švajcarski krst (službeno oružje)
- W+K znači odobreno od strane Federalne agencije za kontrolu oružja
- Oznaka o izvršenom testiranju i sertifikaciji
- 6-7-cifreni serijski broj koji zavisi od tipa oružja
- Proizvođački broj

Oznake se stavljaju žigosanjem, mehaničkim ili laserskim urezivanjem na mehanizam za bravljenje, cev, zatvarač i ostale delove SALW. Ovu odluku donosi *Armasuisse*. Detaljni primeri dati su u nacionalnom izveštaju (vidi u nastavku Slika.2 primer švajcarskih oznaka na pištolju kalibra 9mm).⁴¹

3.3. Zaključak

Iz globalne perspektive, postoje brojne države čiji zakoni regulišu pitanje obeležavanja uvezenog oružja. Nekoliko država radi na dopuni svojih zakona u ovom smislu. Uzimajući u obzir postojeću praksu vezanu za obeležavanje i dodatno obeležavanje po završetku procesa proizvodnje, preporučljivo je uvesti u nacionalne zakone najbolju praksu koja postoji na planu obeležavanja uvezenog oružja oznakama koje sadrže što je moguće više informacija u cilju boljeg praćenja uvezenog SALW.

Od ključnog je značaja da se uvozne oznake čuvaju u elektronskoj formi i u jednom nacionalnom centralizovanom sistemu za vođenje evidencije, kako u zemlji izvoza tako i u zemlji uvoza.

U daljem tekstu biće više govora o postojećim metodama obeležavanja i cenama oznaka za uvezeno oružje.

³⁹ Švajcarski Federalni zakon o vatrenom oružju (514.54).

⁴⁰ Vidi švajcarski Nacionalni izveštaj za Akcioni program o SALW za 2008.

⁴¹ *Ibid.* Aneks 1.

Slika 2. Opšti izgled i pozicija oznaka na pištolju modela 49, kalibra 9mm

Pozicija	Oznaka	Definicija	Metod nanošenja
1	A	Žig pripadnosti vojsci	urezivanje
2	0 ... 9	6-cifarski serijski/broj oružja	urezivanje
3		Žig o izvršenom testiranju/sertifikaciji	urezivanje
4		Žig o izvršenoj inspekciji (Federalna agencija za prijem oružja)	urezivanje
5		Žig o službenom oružju (napravljenom za Švajcarsku vojsku)	urezivanje
6		Proizvođački monogram	urezivanje

4. Pregled tehnika za stavljanje uvoznih oznaka

Postoji niz tehnika za obeležavanje vatrenog oružja, s obzirom na to da su one sastavni deo određenog industrijskog procesa. Ipak, kada je reč o obeležavanju oružja nakon procesa proizvodnje, koristi se samo par tehnika zbog mogućnosti pristupa različitim tipovima vatrenog oružja koje je napravljeno od različitih materijala. Adekvatna tehnika obeležavanja nakon završenog procesa proizvodnje treba pre svega da sačuva tehnički kvalitet i performanse vatrenog oružja, i može se koristiti za obeležavanje različitih delova u zavisnosti od materijala i oblika. Premda je u velikom broju slučajeva uvoznik ili izvoznik onaj koji snosi troškove stavljanja uvoznih oznaka, ovo bi trebalo da bude prihvatljivo za krajnjeg korisnika.

Žigosanje i mehaničko ili lasersko urezivanje su tehnike koje se trenutno koriste za obeležavanje po završetku procesa proizvodnje zahvaljujući tome što su fleksibilnije u poređenju sa drugim tehnikama kao što je izlivanje ili elektro-hemijske metode.

4.1. Žigosanje

Ovo je najčešća tehnika obeležavanja metala. Sastoji se u obeležavanju metalnog dela pritiskom na kalup ili matricu koji nose broj koji se urezuje. Kada se koristi tehnika žigosanja, kristalni sastav materijala se zapravo može menjati do dubine šest puta veće nego što je dubina same oznake. To omogućava da se izbrisane oznake povrate. Za ovaj postupak potrebna je međutim ravna površina. Ako je površina na bilo koji način neravna ili nepravilna, koristi se metod mikro-perkusije (koji je ponekad kompjuterizovan). Ovaj proces, takođe poznat pod nazivom iglično žigosanje (eng. *pin stamping*), može se koristiti za plastične i metalne površine i njime se mogu dobiti fleksibilnije oznake nakon završenog procesa proizvodnje. Krhkost određenih delova može ograničavati korišćenje ovog procesa.

Žigosanje se ne može primeniti na plastične i kompozitne materijale koji se sve više koriste u proizvodnji oružja nove generacije. Osim toga, zbog osnovne primene na nekaljene metale, mašine 'niske tehnologije' za žigosanje su uglavnom neadekvatne za stavljanje oznaka po završetku procesa proizvodnje. U trenutku proizvodnje neke osnovne komponente nisu uvek poznate sve informacije koje treba uneti u klasičnu oznaku, kao što je, primera radi, godina uvoza, uvoznik, pa čak i serijski broj, koji nije uvek moguće dobiti u prvoj fazi. Možda je u tom slučaju preporučljivo da se oznake stave nakon završenog procesa proizvodnje uz pomoć neke druge tehnike kao što je napr. lasersko urezivanje, kako bi se izbeglo oštećenje određenog proizvedenog dela.

Prednost žigosanja je uglavnom cena mašine, koja može biti od 10.000 do 25.000 USD⁴² u zavisnosti od zahteva obeležavanja i potreba za softverom. Još jedna prednost je dubina oznake, koja može biti mnogo važnija u poređenju sa drugim tehnikama obeležavanja, jer omogućava da se povrate oznake, ako su bile izbrisane. Ova tehnika je adekvatnija kada ne postoji potreba za serijskom proizvodnjom vatrenog oružja. U zavisnosti od tipova oružja i materijala, možda će biti potrebno da se koriste različite glave za žigosanje, što bi povećalo troškove. Takođe treba uzeti u obzir troškove habanja delova koji se koriste za žigosanje.⁴³

4.2. Mehaničko urezivanje

Ova tehnika je opšte rasprostranjena. Obeležavanje se vrši uklanjanjem metala direktnim kontaktom sa materijalom (graviranje). Ovom metodom mogu se obeležavati kaljeni materijali kod kojih bi tradicionalne tehnike, kao što je žigosanje, bile neefikasne. Moguća su fizička ograničenja, međutim, kada se urezuju informacije na specifične površine i na različite vrste materijala, kao što su kompozitni materijali. Ovaj metod je takođe težak u smislu pristupačnosti i otpora delova koji se obeležavaju, naročito ako se oznake stavljaju pošto je oružje sklopljeno. U tom slučaju lasersko urezivanje bi bilo najbolje rešenje. Obe ove tehnike mogu se koristiti zajedno.

Mašine za mehaničko urezivanje su sofisticiranije od mašina za žigosanje, i omogućavaju kompjuterizaciju procesa obeležavanja. Zbog neprekidnog kontakta sa materijalom, glave imaju ograničen vek trajanja i treba ih

⁴² Cena je od 10-15.000 USD za nove mašine a 10.000 USD i više za glave.

⁴³ Pored ograničenja u brzini serijske proizvodnje, valjci i štamparske glave imaju ograničen rok trajanja, koji iznosi oko 100.000 ramova, kada se radi o čeličnim ramovima. Ovaj vek je 3-4 puta duži kada se radi o žigosanju aluminijuma.

redovno menjati. Cene su između cena mašina za žigosanje i za lasersko urezivanje i kreću se od 40 - 50.000 USD u zavisnosti od softverske preciznosti i upotrebe.

4.3. Lasersko urezivanje

Laser (od eng. *Light Amplification by Stimulated Emission of Radiation* - pojačanje svetlosti pomoću stimulisane emisije zračenja) omogućava obeležavanje svih vrsta površina sagorevanjem putem oksidacije, a prednost mu je što ne zahteva fizički kontakt sa površinom koja se obeležava. Takođe omogućava obeležavanje zona koje su nepristupačne za druge postupke obeležavanja, kao i obeležavanje krhkih delova koji bi mogli postati neupotrebljivi nakon pokušaja da se ukloni oznaka. Koristi se kod određenih kompozitnih materijala ili plastike, kao i kod kaljenih materijala koji se nisu mogli obeležiti klasičnim metodama. Laser može precizno da obeleži minijaturne površine, primera radi manje od 1mm², i sadrži informacije ili na matrici (matrica sa podacima)⁴⁴ ili u formatu bar koda. To je ujedno i najpraktičniji metod za stavljanje logotipova ili odlomaka iz zakona na neko ograničeno mesto.

Laserske oznake mogu se stavljati na praktično sve materijale u bilo kojoj fazi proizvodnog procesa, a pre svega za vreme sklapanja i po završetku procesa proizvodnje, kada se više ne mogu koristiti mehaničko urezivanje i žigosanje. Vek trajanja ovog metoda je veoma dugačak, jer ovde ne postoji mehanički kontakt sa materijalom. Laser može da stavi oznaku isto tako duboko kao i žigosanje valjkom.⁴⁵ Za razliku od metoda žigosanja, ako se oznaka izbriše, nemoguće ju je povratiti.

Laserska oznaka uvoznika.

Kompjuterizovani laseri mogu se koristiti i za obeležavanje pojedinačnih komada municije i mogu se integrisati u mašineriju za pakovanje municije. Broj serije može se utisnuti u žljeb čaure (patrone) neposredno pre upakivanja.⁴⁶

Oznake serije municije u žljebu.

⁴⁴ Matrica podataka se formira na osnovu niza tačaka kojima se dešifruju podaci.

⁴⁵ Ako dubina nije dovoljna, laserske oznake na čeliku mogu lako oksidirati, što dovodi do njihovog nestanka.

⁴⁶ Ovu tehniku koristi CBC u Brazilu a nudi je EDB Belgija; vidi str. 20-22, "Mogućnost praćenja municije", GRIP Report, 2008/9 : http://www.grip.org/en/siteweb/images/RAPPORTS/2008/2008-9_EN.pdf

Cena laserske glave je oko 50.000 USD, uz dodatni trošak od 10.000 USD za njeno integrisanje u proizvodno kolo softverskim putem. Mada je oprema skuplja nego za žigovanje, ona ima veoma dug vek trajanja i nudi veću fleksibilnost, uz jednostavno i automatizovano rukovanje.⁴⁷ Za serijsku proizvodnju lasersko obeležavanje je vremenski gledano svakako ekonomičnije i fleksibilnije. Ovo ne važi nužno za zemlje koje nisu proizvođači, i imaju ograničen uvoz vatrenog oružja. U tom slučaju bolje su mašine za žigovanje. Zemlje koje koriste procedure testiranja i sertifikacije (CIP) mogle bi da kombinuju obe tehnologije.

5. Primeri metoda obeležavanja koji se trenutno koriste

5.1. Najrobi protokol i RECSA

Kao organ za koordinaciju sprovođenja Najrobi protokola o SALW u Regionu Velikih jezera i Afričkog Roga,⁴⁸ RECSA je kupio i obezbedio 31 mašinu za obeležavanje za 11 država potpisnica Najrobi Protokola i za još dve, Centralnu Afričku Republiku i Zambiju, u cilju obeležavanja postojećeg oružja na nacionalnom nivou prema odgovarajućim odredbama Protokola.⁴⁹ Ove mašine će se koristiti i za stavljanje uvoznih oznaka.

Kupovinu i obuku iz obeležavanja oružja finansiraju SAD i Nemačka tehnička saradnja (GTZ) preko Istočnoafričke zajednice (EAC), a za potrebe RECSA:

- Tip: MC 2000 Couth mašine za elektronsko obeležavanje
- Kapacitet: 300 komada oružja na dan, puni kapacitet
- Cena mašina: 14.022 USD, uključujući generator i kompresor
- Procenjeni troškovi obuke rukovodilaca iz bezbednosnih službi (15 službenika iz svake zemlje) uključujući obeležavanje vatrenog oružja u regionima u predviđenom periodu od godinu dana: 20.000 USD po zemlji. Ovo se može razlikovati od jedne zemlje do druge.
- Procenjeni period za pravno regulisanje oznaka na vatrenom oružju u svakoj godini: 2 godine.

RECSA je pripremio Smernice za upotrebu mašina za obeležavanje u skladu sa Najrobi protokolom (vidi Aneks 1 ovog istraživanja).

5.2. Sistem obeležavanja u Južnoafričkoj Republici

Južnoafrička policijska služba (SAPS) razvila je sisteme obeležavanja u okviru kojih Policija obeležava svo oružje jednom mobilnom jedinicom koja sadrži mašine za žigovanje koje su kompjuterski povezane sa centralnim registrom vatrenog oružja. Cilj ove mobilne jedinice je da obilazi policijske jedinice i obeležava vatreno oružje na licu mesta. Prilikom obeležavanja vatrenog oružja, sistem automatski beleži serijski broj i oznake na oružju u centralni registar vatrenog oružja. Ove mašine za žigovanje se proizvode u Južnoafričkoj Republici i vrlo su ekonomične: cene se kreću oko 10.000 USD.⁵⁰

U vreme pisanje ovog izveštaja čekali smo detaljne informacije od šefa Odseka za kontrolu oružja SAPS-a, gospodina Jaco Bothma, o napred pomenutom sistemu.

⁴⁷ Vidi "Evaluating the Cost of SALW Marking Systems" ("Evaluacija troškova sistema za obeležavanje SALW") GRIP Napomena: <http://www.grip.org/bdg/g4541.htm>

⁴⁸ Odredbe vezane za obeležavanje Najrobi protokola (čl.7) su slične odredbama Protokola UN o vatrenom oružju (čl.8). Uvozne oznake moraju da sadrže godinu uvoza (čl.7b), što nije obavezno prema Protokolu o vatrenom oružju (čl.8b).

⁴⁹ U skladu sa Smernicama za najbolju praksu Najrobi protokola, stavovi 1.2 i 1.3 o registraciji i obeležavanju.

⁵⁰ Informacije dobijene na osnovu razgovora koji smo obavili sa američkim službenicima iz ATF-a koji planiraju da koriste ove mašine za sprovođenje Konvencije OAS (Organizacija američkih država) o vatrenom oružju. Uskoro će izaći izveštaj Vlade Kanade na ovu temu. Zanimljivo je da Kanada trenutno ispituje mogućnost uvođenja obeležavanja uvezenog oružja u svoje nacionalne zakone.

6. Zaključak

Makedonski službenici mogli bi da iskoriste južnoafrički sistem za obeležavanje postojećeg vatrenog oružja prema novim nacionalnim zakonima. Zemlje donatori su spremne da pruže pomoć za obuku i da finansiraju materijal za uvozne oznake.

Kao što smo maločas istakli, kombinacija žigosanja i laserskog urezivanja dala bi najbolje rezultate kada su u pitanju oznake koje se stavljaju nakon završenog procesa proizvodnje. Poželjno je da se istovremeno zabeleže svi podaci o oznakama u Centralni registar vatrenog oružja.

U prvoj fazi trebalo bi uspostaviti kontakte sa državama koje već koriste slične sisteme, kao što su Južnoafrička Republika i SAD, uključujući i sa RECSA u Najrobiju. Nemačka takođe ima napredne sisteme obeležavanja, i ona je glavna zemlja donator preko GTZ.

Druga mogućnost bi bila da se stupi u kontakt sa Grupom zainteresovanih zemalja (GIS) pri UN u Njujorku koja finansira državne projekte o SALW. Zemlja koja trenutno predsedava GIS-om je Nemačka.

ANEKS: Smernice za obeležavanje SALW u okviru Najrobi protokola

Uvod

U svrhe identifikacije i mogućnosti praćenja streljačkog i lakog oružja u regionu RECSA, a u skladu sa članom 7. Najrobi protokola, države članice se obavezuju:

- (a) da će obeležiti svaki komad streljačkog i lakog oružja jedinstvenom oznakom na kojoj se nalazi ime proizvođača, zemlja ili mesto proizvodnje i serijski broj. Ova oznaka treba da bude na cevi, ramu, i u zavisnosti od slučaja na zatvaraču (pištolj).
- (b) da će obeležiti svaki komad streljačkog i lakog oružja u trenutku uvoza jednostavnom oznakom na osnovu koje će se moći identifikovati zemlja uvoza i godina uvoza, kao i individualnim serijskim brojem ako određeni komad streljačkog ili lakog oružja već nema serijski broj u trenutku uvoza, tako da se oružje može pratiti.
- (c) da je sve lako i streljačko oružje u posedu države obeleženo jedinstvenom oznakom.
- (d) da će najmanje deset godina čuvati informacije u vezi sa streljačkim i lakim oružjem koje su neophodne da bi se pratilo i identifikovalo streljačko i lako oružje koje je nelegalno proizvedeno ili je predmet ilegalnog prometa i da bi se sprečile i otkrивale takve aktivnosti. U ove informacije spadaju:
 - (i) odgovarajuće oznake koje zahteva ovaj član;
 - (ii) kada se radi o međunarodnim transakcijama vezanim za streljačko i lako oružje, izdavanje i datumi isteka odgovarajućih dozvola ili ovlašćenja, zemlja izvoza, zemlja uvoza, tranzitne zemlje, u zavisnosti od slučaja, i krajnji primalac i opis i količina artikala.

Sistem obeležavanja streljačkog i lakog oružja mora se pridržavati sledećih minimalnih standarda:

1. Lokacija oznake

Jedinstvena oznaka se stavlja na sledeće delove vatrenog oružja -

- a. Cev,
- b. Ram, i
- c. Zatvarač (pištolj).

2. Proizvođači

Jedinstvena oznaka mora da sadrži barem tri elementa-

- a. Ime proizvođača,
- b. Zemlja ili mesto proizvodnje, i
- c. Serijski broj.

Primer bi bio: XBE123456

Pri čemu se:

X odnosi na ime proizvođača.

BE se odnosi na međunarodno priznatu šifru zemlje proizvodnje (u ovom slučaju BE je šifra za Belgiju).

123456 se odnosi na serijski broj određenog streljačkog ili lakog oružja.

3. Uvezeno streljačko i lako oružje

Jednostavna oznaka mora da sadrži barem tri elementa, i to:

- a. Zemlja uvoza
- b. Godina uvoza
- c. Individualni serijski broj ako streljačko i lako oružje nema takav broj u trenutku uvoza

Primer: ZA08123456

Pri čemu se:

ZA odnosi na međunarodno priznatu šifru zemlje uvoza (u ovom slučaju ZA je šifra za Južnoafričku Republiku).

08 odnosi na godinu uvoza (u ovom slučaju 2008).

123456 odnosi na serijski broj streljačkog ili lakog oružja (u slučaju da vatreno oružje nema serijski broj).

4. Streljačko i lako oružje koje je trenutno u posedu države

Jedinstvena oznaka mora da sadrži barem tri elementa, i to:

- a. “” (zvezda)
- b. Međunarodno priznata šifra države (šifre su navedene u odeljku 6 u nastavku)
- c. Serijski broj

Primer: BI 123456

Pri čemu je:

- a. **BI** međunarodno priznata šifra Republike Burundi.
- b. **123456** je postojeći serijski broj na vatrenom oružju.

5. Šifre zemalja

Br.	Zemlja	ISO šifra
1	Burundi	BI
2	Demokratska Republika Kongo	CD
3	Džibuti	DJ
4	Eritreja	ER
5	Etiopija	ET
6	Kenija	KE
7	Ruanda	RW
8	Somalija	SO
9	Sejšeli	SC
10	Sudan	SD
11	Tanzanija	TZ
12	Uganda	UG

6. Forma stavljanja podataka na oznaku

Da bi sve informacije stale na oznaku koja se stavlja na vatreno oružje koristi se sledeći obrazac:

- a. Ime vlasnika/institucije
- b. Tip streljačkog ili lakog oružja
- c. Model
- d. Kalibar
- e. Proizvođač
- f. Serijski broj
- g. Godina proizvodnje
- h. Država/provincija/region/okrug
- i. Datum obeležavanja streljačkog ili lakog oružja
- j. Ime i potpis lica nadležnog za obeležavanje

Sledeći parametri za obeležavanje koriste se kao standard prilikom upotrebe mašine za obeležavanje **Couth MC 2000**:

1.	Visina	4mm
2.	Širina	100%
3.	Font	Gulum
4.	Razmak	025
5.	Gustina	020
6.	X koordinatna osa	Razlikuje se u zavisnosti od SALW
7.	Y koordinatna osa	Razlikuje se u zavisnosti od SALW
8.	Brzina	07
9.	Snaga	03
10.	Vazdušni pritisak	4 bara

Kratak vodič za rukovanje mašinom za obeležavanje Couth MC 2000

Ovaj vodič sadrži instrukcije o sledećim aspektima:

1. Upotreba MC2000 kontrolera bez kompjuterskog softvera.
2. Instalacija kompjuterskog softvera.
3. Upotreba MC2000 kontrolera sa kompjuterskim softverom.
4. Upotreba USB adaptera.
5. Kako podesiti komunikacioni priključak nakon instalacije USB adaptera.
6. Rešavanje problema u slučaju prekida komunikacije.

1. Upotreba Couth Mc2000 kontrolera bez kompjuterskog softvera

Koraci za programiranje Couth MC2000 kontrolera bez upotrebe kontrolera.

1. Uključite kontroler.
2. Proverite da li su svi odzivni znaci u redu.
3. U ekranu edicije izaberite F2.
4. Potom izaberite F3 (Insert object).
5. Upotrebom dugmeta za pretraživanje izaberite "logotip".
6. Potom koristeći isto dugme izaberite RECSA.log.
7. Kada izaberete RECSA Logo pritisnite razmak i unesite šifru zemlje, a potom serijski broj oružja.
8. Kada unesete serijski broj izaberite F2.
9. Potom izaberite F6 (Codification).
10. Ukucajte šifru zemlje i serijski broj oružja u DMS zagradama.
11. Kada to uradite, pozicionirajte X i Y koordinate biranjem F6 i upotrebom rotacionog dugmeta.
12. Nakon toga, pritisnite plavo dugme za testiranje.
13. Ako je operater zadovoljan pozicioniranjem i testom, pritisnite komandu za štampanje (zeleno dugme).

2. Instalacija kompjuterskog softvera

Prilikom instalacije kompjuterskog softvera sledite sledeće korake:

1. Ubacite disk sa instalacionim softverom.
2. Sačekajte da se otvori preklapajući prozor, a potom izaberite open folder da biste videli fajlove uz pomoć Windows Explorera.

3. Izaberite folder MCEdit2.
4. Izaberite MCEdit2 ikonu (crvene boje).
5. Pojaviće se menu za podešavanje.
6. Kliknite next i softver bi trebalo sam da se instalira.
7. Kada se instalacija završi pojaviće se jedan menu na kojem treba da izaberete finished.
8. Idite na start na desktopu.
9. All Programs.
10. Izaberite Couth.
11. MCEdit a potom desni klik.
12. Izaberite SEND TO.
13. Izaberite Desk top (Short Cut).
14. MCEdit2 ikona bi trebalo da vam se pojavi na desk topu kao short cut:

3. Upotreba Couth Mc2000 kontrolera sa kompjuterskim softverom

Kompjuterski softver i kontroler možete kombinovati na sledeći način.

1. Izaberite softver na desk topu.
2. Izaberite (Insert object).
3. Izaberite **RECSA Logo** i napravite razmak.
4. Unesite **šifru zemlje** i **serijski broj oružja**, a potom napravite razmak.
5. Izaberite Codification.
6. Izaberite četvorogaunu matricu za podatke.
7. Potom unesite šifru zemlje i serijski broj oružja bez razmaka između karaktera.
8. Prenosite informacije biranjem IKONE transmit, a potom izaberite OK.
9. Pozicionirajte vašu oznaku tako da odgovara prostoru za obeležavanje na oružju i to na osnovu testa, tako što ćete držati plavo dugme za simulaciju sve dok ne budete zadovoljni pozicijom oznake. Ne zaboravite da proverite visinu oznake na oružju.
10. Ako ste zadovoljni pritisnite zeleno dugme za obeležavanje.

4. Upotreba USB adaptera

Prilikom instalacije drajvera za USB adapter, pratite sledeće korake:

1. Ubacite USB disk.
2. Sačekajte da se pojavi preklapajući prozor a potom u Windows Exploreru izaberite *open folder* da biste videli fajle.

3. Izaberite USB I/O folder.
4. Izaberite UTS1009 folder.
5. Izaberite folder operativnog sistema koji koristite, napr: Vista ili XP
6. Izaberite *installer*.
7. Drajver će se sam instalirati, pratite poruke sve dok ne završi.
8. Umetnite kabl USB adaptera u USB port na kompjuteru.
9. Povežite LPT kabl sa USB adapterom.
10. Sada povežite LPT kabl sa kontrolerom uz pomoć komunikacionog priključka COM 1.

5. Kako podesiti komunikacioni priključak nakon instalacije Usb adaptera

Nakon instalacije USB adaptera pratite sledeće korake.

1. Idite na START na desktopu.
2. Izaberite CONTROL PANEL.
3. Izaberite SYSTEM.
4. Izaberite HARDWARE.
5. Izaberite DEVICE MANAGER.
6. Otvoriće vam se meni *Device Manager*, potražite PORTS(COM &LPT).
7. Vidite koji je komunikacioni priključak izabran, napr: Com 1.
8. Zatvorite sve preklapajuće menije.
9. Idite na MCedit2 Program.
10. Izaberite OPTIONS (vrh ekrana).
11. Izaberite *Communications*.
12. Izaberite PORTS.
13. Izaberite isti COM broj kao i u koraku broj 7.
14. Restartujte kompjuter.

6. Rešavanje problema ako dođe do prekida komunikacije

Ako MC2000 kontroler ne uspeva da komunicira sa kompjuterskim softverom potrebno je slediti sledeće korake.

1. Idite na START na desktopu.
2. Izaberite CONTROL PANEL.
3. Izaberite SYSTEM.
4. Izaberite HARDWARE.
5. Izaberite DEVICE MANAGER.
6. Otvoriće vam se meni *Device Manager*, potražite PORTS(COM &LPT).

7. Vidite koji je komunikacioni priključak izabran, napr: Com 1.
8. Zatvorite sve preklapajuće menije.
9. Idite na MCedit2 Program.
10. Izaberite OPTIONS (vrh ekrana).
11. Izaberite *Communications*.
12. Izaberite PORTS.
13. Izaberite isti COM broj kao i u koraku broj 7.
14. Restartujte kompjuter.

Program Ujedinjenih nacija za razvoj i Savet za regionalnu saradnju poverili su **Centru za kontrolu lakog naoružanja u jugoistočnoj i istočnoj Evropi** (SEESAC) da i dalje podržava sve međunarodne i nacionalne aktere izgradnjom nacionalnih i regionalnih kapaciteta za kontrolu i smanjenje velike rasprostranjenosti i zloupotrebe lakog i malokalibarskog oružja, i time doprinese većoj stabilnosti, bezbednosti i razvoju u regionu jugoistočne i istočne Evrope.

Za dalje informacije kontaktirati:

**Šef kancelarije, SEESAC
Hadži Melentijeva 30
11000 Beograd
Srbija**

Tel: (+381) (11) 344 6353; 383 6972; 383 6974

Fax: (+381) (11) 344 6356

www.seesac.org

Obeležavanje uvezenog vatrenog oružja prema Protokolu UN o vatrenom oružju, Beograd, 2010

Izrazi zahvalnosti

Ovaj izveštaj je sastavio i napisao Ilhan Berkol u periodu od juna do novembra 2009. Istraživanje je sprovedeno uz veliku podršku Kraljevine Norveške.

© **SEESAC 2010. – Sva prava zadržana**

ISBN: 978-86-7728-127-4

Mišljenja iznesena u ovoj publikaciji su mišljenja autora i ne predstavljaju nužno stanovište Saveta za regionalnu saradnju ili Programa Ujedinjenih nacija za razvoj. Oznake upotrebene u prikazivanju materijala ove publikacije ne odražavaju stavove Saveta za regionalnu saradnju ili Programa Ujedinjenih nacija za razvoj u pogledu; 1) pravnog statusa bilo koje zemlje, teritorije ili područja ili njihovih organa ili oružanih grupacija; ili 2) iscrtavanja granica ili državnih granica.

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

341.678 (4-12)

623.44 (4-12)

351.753 (4-12)

BERKOL, Ilhan, 1950 -
Marking of Imported Firearms Under the UN
Firearms Protocol = Обележување на
увезеното огнено оружје според
Протоколот на
ОН за огнено оружје = Obeležavanje uvezenog
vatrenog oružja prema Protokolu UN o vatrenom
oružju / [Ilhan Berkol]. - Belgrade : SEESAC
[South Eastern and Eastern Europe Clearinghouse
for the Control of Small Arms and Light Weapons],
2010 (Belgrade : Klik print). - IV, 81 str. :
ilustr. ; 30 cm

Uporedo tekst na engl., mak. i srp. jeziku. -
Tekst lat. i ćir. - Tiraž 100. - Napomene i
bibliografske reference uz tekst.

ISBN 978-86-7728-127-4

а) Контрола наоружања - Југоисточна
Европа б) Лако наоружање - Југоисточна
Европа
COBISS.SR-ID 173638668

South Eastern and Eastern Europe Clearinghouse
for the Control of Small Arms and Light Weapons

Hadži Melentijeva 30, 11000 Belgrade, Serbia

Tel: (+381) (11) 344 6353; 383 6972; 383 6974

Fax: (+381) (11) 344 6356

www.seesac.org

8
6
0
6
0
0
8
7
1
5
0
7
0